

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

CENTRUM TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

**APLIKACE KINESTETICKÉHO UČEBNÍHO STYLU DO VÝUKY
ANGLICKÉHO JAZYKA V MŠ**
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Adéla Purkertová

Předškolní a mimoškolní pedagogika, obor Učitelství pro mateřské školy

Vedoucí práce: Mgr. Gabriela Kavalířová, Ph.D.

Plzeň 2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 1. dubna 2019

.....
vlastnoruční podpis

RÁDA BYCH PODĚKOVALA MGR. GABRIELE KAVALÍROVÉ PH.D. ZA ODBORNÉ A TRPĚLIVÉ VEDENÍ PŘI
TVORBĚ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE, ING. ARCH. ANNĚ HOSTIČKOVÉ ZA POMOC S JAZYKOVOU KOREKTUROU,
RODINĚ A PŘÁTELŮM ZA PODPORU.

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINÁL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE.

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK	2
ÚVOD	3
1 CÍL A ÚKOLY PRÁCE.....	4
2 TEORETICKÁ ČÁST	5
2.1 CHARAKTERISTIKA PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU	5
2.2 VÝVOJ POZNÁVACÍCH PROCESŮ V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU	5
2.3 ROZVOJ POHYBOVÝCH SCHOPNOSTÍ A DOVEDNOSTÍ V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU	7
2.4 SOCIALIZACE A EMOČNÍ VÝVOJ V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU.....	9
2.5 KINESTETICKÝ UČEBNÍ STYL	10
2.6 VÝUKA CIZÍHO JAZYKA V MŠ	11
2.7 METODA CLIL.....	13
2.8 METODA HELEN DORON ENGLISH	14
2.9 PROBLEMATIKA BILINGVISMU.....	15
3 PRAKTICKÁ ČÁST	18
3.1 CHARAKTERISTIKA MŠ.....	18
3.1.1 Charakteristika třídy	19
3.2 CHARAKTERISTIKA JAZYKOVÉ ŠKOLY	19
3.2.1 Charakteristika skupiny dětí v jazykové škole	19
3.3 POHYBOVÉ AKTIVITY V ANGLICKÉM JAZYCE	20
3.3.1 Vezmi obrázek a předveď /Take a picture and show it	21
3.3.2 Živé pexeso /Live pairs.....	23
3.3.3 Kuba řekl/Simon says	24
3.3.4 Molekuly/Molecules.....	25
3.3.5 Opice uprostřed/Monkey in the middle.....	26
3.3.6 Cukr, Káva, Limonáda/Sugar-Coffee-Lemonade.....	27
3.3.7 Části těla/Body parts	29
3.3.8 Ovoce a zelenina/Fruits and vegetables.....	31
3.3.9 Skákací panák /Hopscotch.....	33
3.3.10 Sbírej míčky /Pick up balls	35
3.3.11 Stavba silnice/ Building a road	37
3.3.12 Šlápní, sáhni/Step, touch.....	39
3.3.13 Hod kostkou/Roll the dice	40
3.3.14 Hladové děti/Hungry children	42
3.3.15 Píseň: Když jsi šťastný/Song: If you're happy	44
3.3.16 Píseň: Hokey, Cokey/Song: Hokey, Cokey	47
3.3.17 Báseň: Koně, koně.../Poem: Horses, horses...	50
3.3.18 Báseň: Medvídek/Poem: Teddy Bear	52
3.3.19 Říkadlo: Mám dvě oči na koukání/Rhyme: I have two eyes to see with	54
3.3.20 Říkadlo: Trochu poskočíme /Rhyme: Hop a little	55
4 DISKUZE	56
ZÁVĚR.....	57
RESUMÉ	58
SEZNAM LITERATURY	59
SEZNAM OBRÁZKŮ	61
PŘÍLOHY	I

SEZNAM ZKRATEK

HDE Helen Doron English

MŠ mateřská škola

JŠ jazyková škola

ŠVP Školní vzdělávací program

CLIL Content and Language Integrated Learning

Úvod

Již delší čas se zajímám o pohybovou průpravu dětí a její využití při výuce anglického jazyka. Protože v současné době je popularita anglického jazyka v naší zemi opravdu velká, bývá často její výuka zahajována při výchově malých dětí v mateřských školách, a to formou dobrovolných kroužků. Na základě získaných poznatků jsem se rozhodla vytvořit bakalářskou práci o propojení výuky cizích jazyků a pohybových forem učení. Práce by měla sloužit jako zdroj nápadů k zařazení kinestetického učebního stylu do výuky anglického jazyka pro pedagogické pracovníky, kteří pracují s dětmi v MŠ.

Již druhým rokem pracuji jako lektorka anglického jazyka v jazykové škole v Plzni na Lochotíně. Ačkoliv žáci, kteří docházejí do mého kurzu výuky anglického jazyka, jsou ve věku 3 - 12 let, nejčastěji vedu kurzy pro předškolní věk, tedy od 3 do 6 let. Právě v těchto kurzech jsem využila možnosti vyzkoušet anglické hry a aktivity. Zajímalo mne, jak budou děti různě obtížné činnosti zvládat, jakou úroveň jazyka musí k tomu získat, a jestli je to bude bavit. Částečně jsem některé hry vyzkoušela i v 55. MŠ v Plzni ve třídě U Mušky v rámci povinné pedagogické praxe a nabyla jsem dojmu, že se děti radostně zapojily.

Práce je členěna na teoretickou a praktickou část. V teoretické části podrobně charakterizuji předškolní věk z hlediska vývojové psychologie, pohybových schopností, kinestetického učebního stylu a výuky cizího jazyka v MŠ. Věnuji se dvěma metodám výuky cizího jazyka, které mi jsou blízké nebo mě něčím oslovily, a z malé části se věnuji i problematice bilingvismu. V praktické části popisuji jednotlivé aktivity se všemi náležitostmi, které jsou důležité, pro jejich další využití.

1 CÍL A ÚKOLY PRÁCE

CÍL

Cílem bakalářské práce je vytvoření zásobníku pohybových aktivit a her s využitím písni, říkadel, obrázků a dalších materiálů pro výuku anglického jazyka předškolních dětí.

ÚKOLY

- Návrh pohybových her a aktivit pro výuku anglického jazyka.
- Úprava vybraných pohybových her a aktivit pro předškolní vzdělávání.
- Realizace her a aktivit v anglickém jazyce pomocí kinestetického učebního stylu.
- Úprava a modifikace návrhů na základě zpětné vazby z jejich realizace.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 CHARAKTERISTIKA PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

Předškolní věk je vymezen věkem dítěte. Období začíná narozením dítěte a končí počátkem povinné školní docházky. Předškolní věk můžeme rozdělit na mladší (raný) a starší. Mladší předškolní věk chápeme od narození dítěte, přes kojenecké a batolecí období, tedy do 3 let. Následně pak navazuje starší předškolní věk, který je definován od 3 do 6 let. A právě s dětmi staršího předškolního věku se v mateřských školách pracuje nejčastěji. V MŠ, zejména ve smíšených třídách, se ještě děti obvykle dělí na mladší děti a předškoláky. V této práci budeme tedy chápat předškolní věk od 3 do 6 let (Průcha, Košťátková, 2013).

Podle Vágnerové (2012) trvá předškolní věk od 3 do 6-7 let, kdy není dítě zralé pouze fyzicky, ale zejména sociálně a je schopné nástupu do školy. Pro tento věk jsou charakteristické fantazijní představy, egocentrismus, který ovlivňuje uvažování a komunikaci, velká iniciativa, kdy je po dítěti vyžadovaná schopnost něco zvládnout a vytvořit. Další důležitou oblastí je oblast sociální, kdy je pro dítě důležitá rodina a vztahy s vrstevníky. Dítě musí být schopné tolerovat a respektovat určitý řád a pravidla, která se vztahují k lidem, činnostem a situacím. Učí se spolupracovat s ostatními a přizpůsobovat se jim, prosazovat své názory a být ostatním rovnocenným partnerem.

Tělesný vývoj dítěte je velmi rychlý. Děti do šestého roku věku váží přibližně 20-25kg. Proporce postavy tříletého dítěte jsou dány kulovitým trupem s vypouklým bříškem, krátkými končetinami a velkou hlavou. Dětem se mezi čtvrtým až šestým rokem začínají kosti prodlužovat, trup ztrácí vypouklý tvar a hlava se v poměru k tělu začíná jevit menší. Kostí jsou v tomto období měkké, kloubní spoje nejsou dokončeny a zpevnění vazů a kloubních pouzder není úplné, a proto jsou děti v předškolním věku pohybově flexibilní. Protože svaly obsahují více vody, nejsou ještě připraveny k vyvinutí větší síly (Dvořáková, 2011).

2.2 VÝVOJ POZNÁVACÍCH PROCESŮ V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU

Mezi poznávací procesy patří vnímání, paměť, myšlení, představy, řečové dovednosti, vůle a citové procesy. Dítě vnímá okolnosti jako celek a podle vnitřního zájmu nebo potřeby přisuzuje věcem důležitost. Záleží i na tom, jde-li o vjem jen zrakový nebo

jen sluchový. Často se však nechá zaujmout jen pro sebe významným detailem a ostatní sluchem ani zrakem nevnímá. V prostoru i čase se dítě příliš neorientuje. Časový rozsah dítě vnímá zkresleně, protože pokud ho něco zajímá, čas mu uběhne rychle. Pokud se dítě nudí nebo musí čekat, čas vnímá jako velmi pomalý (Průcha, Kořátková, 2013). Také dokáže posoudit čas podle konkrétní činnosti, ke které má nějaký vztah. „Ještě dvakrát se vyspím a pojedu na výlet.“ „Až se naobědvám, půjdu na hřiště.“ (Šulová, 2010).

Dětská paměť je bezděčná a mechanická. Vlivem emocí, které jsou přítomné při jednotlivých činnostech, se mění délka i kvalita paměti. Dítě si mnohem lépe zapamatuje prožitou situaci oproti jejímu popisu. Myšlení dítěte je egocentrické, tedy předpokládá, že ostatní přemýšlejí nad věcí stejně, jako on (Průcha, Kořátková, 2013). „Mezi další charakteristiky myšlení patří **antropomorfismus** (tendence polidštovat předměty), **prezentismus** (chápaní všeho ve vztahu přítomnosti), **fantazijní přístup** (vliv fantazie převládá nad respektováním logických skutečností) a **synkretismus** (spřahování nelogických znaků)“ (Šulová, 2010, s. 69).

Dětské sdělování je vyplněno představami, o kterých je dítě pravdivě přesvědčeno. Stejně tak dítě využívá fantazijní představy při spontánní hře. Při hře není schopno zcela reálně napodobit skutečnost, a proto ji doplňuje svými představami (Průcha, Kořátková, 2013).

I řeč má určitá vývojová stádia. Počáteční stadium se nazývá stadiem emocionálně-volným a začíná okolo prvního roku. Projevuje se jednoslovnými větami a opakováním slabik na popud emocí, přání nebo pocitů a vůle. Dalším stadiem, které přichází na řadu přibližně v roce a půl až dvou letech, je egocentrické stadium. V tomto stadiu dítě opakuje slova po dospělé osobě, začíná se ptát jednoduchými otázkami typu „Co je to?“, popřípadě „Kdo je to?“. Později je schopné tvořit otázky dvojslovné, ale zatím bez správné gramatické struktury. Nastupujícím stadiem je stadium asociačně reproduktivní, kdy se dítěti vytvářejí jednoduché asociace. Během druhého až třetího roku nastupuje stadium rozvoje komunikační řeči. Dítě tak využívá řeč k dosažení určitého malého cíle. Navazujícím stadiem je stadium logických pojmů. Dítě se ve 3 letech začíná orientovat v čase a dokáže pojmenovat základní předměty. Přibližně o půl roku později začíná věk druhých otázek typu „Proč?“ a „Kdy?“. Následně navazuje stadium intelektualizace řeči, která trvá až do dospělosti. V tomto období dochází k rozvoji logické řeči, rozumíme tím

chápaní obsahu sdělení, rozlišení mezi abstraktním a konkrétním pojmem, rozšíření slovní zásoby nebo celkové zlepšení řečového projevu (Bytešníková, 2012).

Vůle souvisí i s motivací dítěte. Dítě od 3 do 5 let nedokončí činnost, pokud se mu v ní nedaří uspět a nemá snahu dojít k cíli jiným postupem. Volní potenciál má až dítě po pátém roce věku. Až „předškolák“ začíná překonávat překážky, hledá nové postupy a je-li dostatečně motivován, aby to dokázal, pokouší se dosáhnout uspokojivého výsledku (Průcha, Kořátková, 2013).

2.3 ROZVOJ POHYBOVÝCH SCHOPNOSTÍ A DOVEDNOSTÍ V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU

Rozvoj pohybových dovedností dítěte záleží na tělesných proporcích, které se mění postupem času s věkem dítěte. Potřeba pohybu je u zdravého dítěte přirozená a intenzivní. Pohyb má pro vývoj dítěte velký význam. Dlouhé kosti se s věkem prodlužují a dostatečný pohyb má vliv na pohybové dovednosti a kvalitu koordinace. Ve 3 letech se motorika dítěte ještě rozvíjí a koordinace není plynulá. Pozornost dítěte při pohybových činnostech je těkavá, závislá na podnětech v okolí. Přibližně ve 4 letech začínají být děti zdatnější v pohybových dovednostech, často pohyby opakují a vzájemně mezi sebou napodobují. Chuť k pohybu u nich vyvolávají vrstevníci, ale i starší děti nebo prostředí, které je pro ně nové a chtějí ho prozkoumat a zjistit, co vše se v něm dá dělat. V tomto věku si pro pohybové hry vytvářejí svá vlastní jednoduchá pravidla. Starší jedinci už jsou schopni pravidla hry respektovat, někdy dokonce upravit nebo vylepšit a trvat na jejich dodržování. Děti nejstarší věkové kategorie předškolního vzdělávání už vyžadují přesnost a ladnost pohybových výkonů. Mají zájem o sportovní aktivity, jako jsou kolečkové brusle, lyže, jízda na kole apod. Koordinaci pohybů s přesností pohybových prvků např. u chytání a házení míče nebo létajícího talíře už zvládají velmi dobře a rády své dovednosti s ostatními poměňují (Průcha, Kořátková, 2013).

Pohybová koordinace souvisí i se sebeobslužnými činnostmi. Dítě se dokáže samo obléknout, svléknout, uklidit a složit si svoje věci, umí si zavázat tkaničky u bot a dodržuje samostatně osobní hygienu. To vše jsou vývojové činnosti hrubé motoriky. Pro koordinaci pohybu taktéž důležitá jemná motorika se vyvíjí až do 7 let a jejímu rozvoji pomáhá hra s různými materiály, jako je modelína, knoflíky, korálky, kamínky, kostky, kolíčky apod. (Šulová, 2010). Součástí rozvoje jemné motoriky je i kresba. Její vývoj začíná spontánním čaráním, které později dítě pojmenovává podle emočního naladění. Tuto ranou etapu

následuje kresba hlavonožce a později celé postavy s trupem, končetinami a hlavou. Nakonec dítě dokresluje v kresbě veškeré detaily a není mu už cizí žádný námět z okruhu jeho zájmů (Bednářová, Šmardová, 2015).

„Pohyb je důležitý pro rozvoj oběhové soustavy i plicní kapacity, správného držení těla, zakládá se vnitřní potřeba se pohybovat a cítit uspokojení z pohybu, což je důležité i pro kvalitu dalšího života“ (Průcha, Kořátková, 2013, s. 104).

Pohybové schopnosti můžeme rozdělit na silové, vytrvalostní, rychlostní, pohyblivostní a obratnostní. Pro všestranný vývoj dítěte předškolního věku je přiměřená míra rozvoje všech pohybových schopností nutná.

Schopnosti silové jsou v předškolním věku důležité. Svalová síla je potřebná pro vykonávání všech běžných pohybů i postojů, udržuje tělo ve správném postavení a bez ní není pohyb možný.

Schopnosti vytrvalostní jsou ty, při kterých jedinec provádí déletrvající motorickou činnost. Tato schopnost zatěžuje svaly celého těla, srdeční, cévní a dýchací systém a tím zvyšuje jejich funkčnost.

Schopnosti, při kterých se rozvíjí rychlost, jsou reakčně rychlostní a akčně rychlostní. Při reakčně rychlostních schopnostech se rozvíjí schopnost reagovat na signál v co nejkratším čase. Při akčně rychlostních schopnostech se dítě snaží provést daný pohybový úkol v co nejkratším čase od zahájení pohybu (bez reakční doby). Obojí je dáno vývojem centrálního nervového systému. Můžeme ho sledovat i na dětech v MŠ. Reakce tříletého dítěte jsou ještě pomalé, u dítěte šestiletého jsou už rychlé.

Pohyblivostní schopnosti jsou u dětí předškolního věku rozdílné. Díky nedokončenému vývoji kloubů, jsou některé děti v předškolním věku až příliš flexibilní a jejich případnou snahu tuto schopnost přepínat, je třeba usměrňovat. Naopak při omezené pohyblivosti kloubů, za kterou někdy mohou zkrácené svaly, které je pak třeba protahovat.

Mezi schopnosti obratnostní patří schopnost rovnováhy, koordinace částí těla, rytmičnosti nebo orientace v prostoru (Dvořáková, 2011). *„V předškolním věku tělesné aktivity a obratnost významnou měrou pomáhají dítěti zapojovat se do společných*

činností s ostatními dětmi. Pohyblivost a přesnost pohybů ovlivňuje rychlost při běhání, skákání, prolézání, hrách s míčem“ (Bednářová, Šmardová, 2015, s. 6).

Dvořáková dělí pohybové dovednosti na nelokomoční, lokomoční a manipulační. „*Nelokomoční dovednosti jsou změny poloh těla a pohyby částí těla“ (Dvořáková, 2011, s. 28).* Mezi takové polohy těla patří stoj, sed, leh, klek, podpor na předloktí, či vzpor klečmo apod. Všechny tyto polohy těla mají své správné pojmenování, které je už u starších dětí předškolního věku vhodné používat. Nad těmito pohyby je velmi důležitá i kontrola a případná oprava cviku. Mezi nelokomoční dovednosti patří i nácvik rovnováhy, který je prospěšný k posílení svalového aparátu. U těchto cviků je možné využití balančních pomůcek jako jsou gymbally, fyziobally, overbally nebo klasické nářadí jako je lavička, kladina nebo trampolína. Pro lokomoční dovednosti je typické přemísťování těla v prostoru. Mezi takové dovednosti řadíme plazení, lezení, chůzi, běh, poskoky, skoky, převaly apod. Manipulační dovednosti spočívají v určité manipulaci předmětu různými částmi těla, při kterých dochází i k rozvoji jemné motoriky. K těmto dovednostem řadíme házení, chytání, kopání a ovládání předmětu jiným předmětem. Pro zlepšení těchto dovedností máme na výběr různé pomůcky, mezi které patří míče, tyče, hokejky, pálky, rakety apod. Pro rozvoj těchto dovedností je významná metodika dovedností, která vede ke správnému provedení (Dvořáková, 2011).

V MŠ by dítě mělo mít možnost pohybu ve vnitřních prostorách budovy i venku na hřišti nebo v přírodě. MŠ by měla být vybavena různým cvičebním nářadím a pomůckami, vhodnými k pohybu a k věku dětí. Důležité je v MŠ vést cvičení, která podpoří děti ve správném fyziologickém vývoji a nezapomínat na různé sezónní sportovní aktivity, které by mohly děti zaujmout (Průcha, Kořátková, 2013).

2.4 SOCIALIZACE A EMOČNÍ VÝVOJ V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU

Jedním z důležitých faktorů je interakce s lidmi, nejen s vrstevníky, ale i s dospělými osobami. Nalézání vlastní identity nastává mezi druhým a třetím rokem. Postupným odloučením od matky si dítě utváří základy sebepojetí, které se naplňují podle toho, jak na dítě reaguje okolí. Orientace na vrstevníky a potřeba hry s nimi přichází mezi čtvrtým a pátým rokem. Děti se začínají vžívat do různých rolí, jaké odpozorovaly od dospělých. Také už se dokážou s vrstevníky domluvit a řešit určité situace. V 6 letech začínají soupeřit s ostatními a rozvíjí se soutěživost. Mají chuť srovnávat své výkony s vrstevníky, ale do

spolupráce musí být směřovány. Pokud někdo nedodržuje dohodnutá pravidla, dají rozhodně najevo, že se jim to nelíbí. Postupně si nacházejí individuální zájmy, i když u nich nevydrží dlouhodobě. Začínají přijímat podněty i mimo prostředí rodiny a mateřské školy (Průcha, Kořátková, 2013).

Mateřská škola je místo, kde si dítě najde kamarády, tedy naváže s někým vztah, který se projevuje společnou hrou. Učí se tak jednat, dělat kompromisy, řešit konflikty a být trpělivé. V některých MŠ mají děti možnost se svobodně rozhodovat a být tak zodpovědné za své činy. To, co se děti v MŠ také učí, je prosociální chování. Je tím myšleno, naučit se, jak jednat s lidmi, být ohleduplný, citlivý, tolerantní a ochotný. Před nástupem do první třídy základní školy by dítě mělo umět jednat a spolupracovat nejen s vrstevníky, ale i s dospělými osobami a zejména respektovat jejich autoritu (Průcha, Kořátková, 2013).

2.5 KINESTETICKÝ UČEBNÍ STYL

Dr. Frank Hatch a Dr. Lenny Maietta jsou zakladatelé pojmu kinestetika. Pojem kinestetika vytvořili ze dvou pojmů – „*kinesis*“ (*pohyb*) a „*aesthetics*“ (*vnímání*). Existuje šest základních principů kinestetiky: interakce, funkční anatomie, lidský pohyb, lidská funkce, námaha a okolí (*Kinestetika.cz*, 2008).

Kinestetický učební styl je totéž jako učení spojené s pohybem, činností a prožitky. Tento vyučovací styl je vhodné zařazovat od předškolního věku, později i ve školách při jakémkoliv předmětu. Díky aplikovanému pohybu se děti učí prožitkem, a to působí na jejich myšlení, emoce a komunikační dovednost. U mladších dětí převažuje inteligence kinestetická. Přecházejí z místa na místo, mění výraz obličeje, dotýkají se věcí a jsou v neustálém pohybu. Pohybové hry, zejména v MŠ, můžeme hrát na různých místech: v herně v MŠ, na hřišti, v tělocvičně nebo dokonce v přírodě. Při výběru místa bychom měli myslet na to, aby byly děti při hře v bezpečí a nemohlo se nic vážného přihodit.

Principem tohoto vyučovacího stylu je zařazení pohybu do didaktických her, aktivit a činností do výuky. Vyučovací styl by měl zejména zpestřit řízenou činnost a díky pohybovým činnostem si děti osvojí učivo lépe. Dítě se soustředí na pravidla hry a tolik nevnímá, že se jedná o vyučovací proces. Díky okysličení celého těla se zlepšuje pozornost a paměť dítěte a je znát dobrý vliv na správné držení těla, trávicí trakt a celý

metabolismus. Při aktivitách dochází často ve spolupráci ve skupině, produkci komunikativních dovedností, k sebeuvědomění a emočnímu vzrušení. Děti si tak vše zažijí, zkusí a osahají (ZČU FPE Katedra tělesné a sportovní výchovy – TV4, 2010).

Hra je součástí vývoje dítěte. Prochází si určitými etapami a v každá z nich má své určité parametry. Každá věková kategorie se věnuje jiným druhům her a dítě se v nich může svobodně projevit. Hrubá motorika je oblast, která se vyvíjí od narození, a proto mají pohybové hry tak významnou roli ve vývoji dítěte. V MŠ i ve vypracovaném sborníku bakalářské práce se objevuje manipulační hra. Ta souvisí s motorickým vývojem a prostřednictvím této hry dítě manipuluje s předměty. Rozvíjí se tak koordinace zraku a pohybového aparátu (Suchánková, 2014).

Děti v předškolním věku nejsou schopné se učit tak, že budou sedět a poslouchat učitele. Brzy by se unavily, neudržely by pozornost, ztratily by motivaci a nevedlo by to k efektivnímu výsledku. Hnízdilová (2006) ve své publikaci píše, že nejlepší způsob, jak učit děti, je střídat často aktivity, které nejsou příliš dlouhé a střídat i pracovní polohy při vyučování. Publikace se vztahuje na děti mladšího školního věku, ale pro předškolní věk to platí také. Pohybové hry lze využít i v jiných hodinách, jako je např. hudební nebo výtvarná výchova.

2.6 VÝUKA CIZÍHO JAZYKA V MŠ

V publikaci *An introduction to foreign language learning and teaching* se Johnson (2001) zamýšlí nad otázkou, proč se lidé učí cizí jazyk. V první kapitole uvádí pět příkladů různých lidí a jejich důvody ke studiu určitého jazyka. Jeden z těchto lidí uvádí jako hlavní důvod studijní účely, další z nich je muž, který se chce integrovat do kultury své ženy, jiný chce posílit svou vlastní kulturní identitu, rovněž je uvedena žena, pro kterou je hlavním účelem rozumět lidem z rodné země a poslední člověk se učí, protože si chce usnadnit komunikaci s lidmi z dalších zemí. Takových důvodů je mnoho a další z nich může být pouhý fakt, že jde o povinnou výuku na základní škole. Začít s ní tedy již v MŠ se mi jeví jako ideální přístup.

Výuka cizího jazyka v MŠ začíná být každým rokem populárnější. Průcha a Kořátková (2013) tvrdí, že výuka cizího jazyka v MŠ je pouhým byznysem pro jazykové agentury, na které jsou rodiče předškolních dětí lákáni. Tvrdí, že po odchodu z MŠ, kde se

děti učily anglický jazyk, umí odříkávat anglické názvy některých témat, či se naučí písničku nebo říkanku, ale nejde přitom o systematickou znalost jazyka.

Pokud by z toho mělo vyplývat, že učit se anglickému nebo jinému jazyku nemá pro děti předškolního věku smysl, dovolím si nesouhlasit. I kdyby se dítě naučilo jen odříkávat anglická pojmenování známých věcí a jevů, znamená to, že si rozšiřuje slovní zásobu. Jestliže se v MŠ učí základům prvouky, které pak využije na základní škole, neminou ho v mladším školním věku ani hodiny anglického jazyka. Třeba v anglických říkankách nebo písničkách si dítě osvojí určitá slovní spojení a gramatické jevy, a ty se mu při hodinách anglického jazyka na základní škole vybaví. Pokud se dítě učí anglická slova poprvé, je jasné, že si jich zapamatuje velmi málo. Protože na intenzitě a častosti výuky záleží, měly by se aktivity s anglickým jazykem opakovat, aby měla výuka správný efekt. A jelikož jde o výuku dětí v předškolním věku, není nutné tzv. „biflování“ slovíček, které není příliš efektivní a ani zábavné. Vhodnější variantou je výuka hrou, která je ideální možností edukačního procesu pro tento věk. Výběr vyučujícího je zejména u anglického jazyka klíčový, a proto je velice důležité dbát na jeho kvalifikaci, aby např. nezískaly děti od útlého věku špatnou výslovnost.

Samotné učení cizímu jazyku není pro děti předškolního věku klíčovým faktorem. Tím jsou hry, které je motivují k používání jazyka. Kontext hry činí cizí jazyk užitečným okamžitě a přináší tak žádoucí efekt. Správný typ hry donutí dítě k spontánnímu použití jazyka v mluvené podobě. Jazykové hry musí dětem přinášet hlavně zábavu. Důležité jsou také pracovní činnosti probíhající v cizím jazyce, cizojazyčné písničky nebo práce s jazykovou knihou, které nejsou hrami, ale i tak jsou pro účel jazyka nezbytné. Děti mohou využít jazykové dovednosti v kooperačních hrách nebo skupinových pracích. Klíčem k úspěšnému použití jazyka ve hře jsou srozumitelná pravidla a meze, které musí děti dodržovat (Lewis, 1999).

Mladší žáci se pravděpodobně dokážou lépe přiblížit správné intonaci a výslovnosti, mají přirozený zájem o nové věci, tedy i o učení se novému jazyku a jsou velmi otevřeni k lidem, kteří tímto jazykem mluví, nebo pocházejí z jiných kultur. Pokud se děti učí cizí jazyk už od útlého věku, zlepšuje se u nich kognitivní vývoj, kreativita a flexibilita myšlení.

2.7 METODA CLIL

Celý název metody je Content and Language Integrated Learning, v překladu obsahově a jazykově integrované vyučování. Metoda spočívá v tom, že se cizím jazykem vyučují nejazykové předměty. Cizí jazyk je prostředkem k osvojení obsahu a ne hlavním cílem v procesu učení. Vyučovací metoda je vhodná pro 2. stupeň základní školy a pro školy střední. Avšak myšlenka této metody se po určité modifikaci dá využít i v MŠ (Šmídová, Tejkalová, Vojtková, 2012).

Metoda je rozdělena do dvou forem. První formou je tzv. hard CLIL, v níž jsou osnovy vzdělávacích oborů vyučovány v cizím jazyce. Druhou formou je tzv. soft CLIL, kdy učitelé jazyků začleňují do svých hodin obsah nejazykového předmětu tak, aby byl podřízen jazykovému cíli (Šmídová, Tejkalová, Vojtková, 2012).

„Pojem CLIL byl ustanoven v roce 1994 a poprvé byl použit roku 1996 v Holandsku“ (Šmídová, Tejkalová, Vojtková, 2012, s. 9). Výuka CLIL je možná prostřednictvím jakéhokoliv jazyka, nejrozšířenějším je však jazyk anglický. Někdy je tento přístup označen za bilingvní vzdělávání. Bilingvní tzn. dvojjazyčný přístup, který využívá jazyka mateřského a jazyka cizího. Bilingvní vzdělávání je typické pro země, ve kterých existuje více úředních jazyků. V literatuře (CLIL ve výuce: Jak zapojit cizí jazyky do vyučování) je popsán pojem jazykové imerze tj. jazykové ponoření, které je členěno podle množství realizovaného učiva v cizím jazyce a podle stupně vzdělávání, ve kterém je imerzní výuka zahájena. Imerzní vzdělávání je děleno na úplné, částečné, rané a pozdní. V úplném imerzním vzdělávání je zahrnutý celý obsah vzdělávání v cizím jazyce od začátku nástupu žáka do školy. Částečná imerze znamená, že jsou v cizím jazyce vyučovány pouze některé části vzdělávacího obsahu. Raná imerze se aplikuje už od mateřské školy nebo od 1. ročníku školy základní a na závěr pozdní imerze, která začíná od 2. stupně základní školy (Coyle, Hood, Marsh, 2010).

Metoda využívá strategii, kterou nazývá „scaffolding“, v překladu opora nebo také lešení. Jde o to, že učitel pomáhá žákovi překonat jazykovou náročnost a pomáhá mu určitými nápovědami v podobě obrázků, grafů, schémat, map, tabulek, modelů, vzorových řešení apod. Nápověda nemá žákovi představit hotové řešení, ale pomoci mu na vlastní řešení přijít. Odstupem času, když bude žák schopen porozumět bez nápověd, může je učitel začít odstraňovat (Šmídová, Tejkalová, Vojtková, 2012).

Stejně jako bilingvismus představuje CLIL spoustu výhod, ale také určitá rizika. Mezi **výhody** patří: „*vyšší nároky CLILu na kognitivní procesy žáků, které nejsou běžně obsaženy v učebnicích cizích jazyků, nácvik kompenzačních strategií a rozvíjení komunikativních dovedností efektivním způsobem, práce s reálným obsahem/informacemi využitelnými v praktickém životě, zvyšování možnosti uplatnění žáků na trhu práce (i v zahraničí) a přípravy na další studium, rozšiřování interkulturní kompenzace žáka a zvyšování profesní kvalifikace učitele*“ (Šmídová, Tejkalová, Vojtková, 2012, s. 11).

Na druhou stranu CLIL obsahuje i **rizika**, mezi která patří: „*nedostatečná jazyková kompenzace žáků používat cizí jazyk v odborném předmětu, nedostatek relevantních učebních materiálů a nástrojů hodnocení pro CLIL, neinformované vedení školy a nesystematické zavádění CLILu, neochota učitelů spolupracovat v CLIL týmu, časově náročná příprava na CLIL vyučování, nedostatečná jazyková nebo oborová kompetence učitelů*“ (Šmídová, Tejkalová, Vojtková, 2012, s. 11).

2.8 METODA HELEN DORON ENGLISH

Jedná se o výukovou metodu anglického jazyka pro děti od 3 měsíců do 19 let. Každé dítě v tomto věkovém rozmezí je zařazeno do věku odpovídající skupiny a programu HDE. HDE nabízí výuku od nejtútlejšího věku pro kojence a batolata, protože malé dítě je schopno přijmout velké množství informací a snadněji se naučí cizí jazyk. Okolo šestého roku se kapacita lidského mozku zmenšuje, proto jsou ti nejmenší děti schopny se učit novým věcem téměř bez potíží oproti dospělému jedinci. Všechny programy jsou vyvíjeny pod osobním vedením zakladatelky konceptu, britské lingvistky Helen Doron (*Angličtina pro děti Plzeň – Lochotín – Helen Doron English*, 2019).

HDE je založena na čtyřech základních principech, díky nimž děti dosahují úspěchů. Děti mají rády kolektiv, a proto je HDE vyučována v malé skupince 4 – 8 dětí. Diplomovaní učitelé mluví v hodinách pouze anglicky, přistupují ke každému dítěti individuálně a mají přirozenou touhu učit děti tak, aby je to především bavilo. Velkou motivací pro děti je především pochvala a následný pocit úspěchu. Děti se učí v pozitivním prostředí třídy, nejsou ostýchavé, cítí bezpečí, důvěru a jistotu. Dostatečný osobní prostor a celková atmosféra ve třídě dává dětem možnost se svobodně vyjádřit. Touto metodou si dítě osvojuje cizí jazyk podle stejných principů jako jazyk mateřský – hrou, říkankami

a písničkami. Lekce jsou dynamicky vedené z toho důvodu, aby děti udržely pozornost při každé aktivitě. Při výuce jsou zapojovány všechny smysly, je využívána široká škála učebních pomůcek a je kladen důraz na pohyb. Součástí výukových programů jsou graficky zajímavě zpracované učebnice, obsahující různé úkoly odpovídající úrovni jazyka a věku dětí. Děti provází učebnicemi několik postavíček, které znají z pohádek a ze zvukových nahrávek, které dostane každý student na začátku školního roku v HDE batohu. Pohádky, zvukové nahrávky si každý student nebo jeho rodič stáhne prostřednictvím chytrého telefonu nebo počítače a má tak výukový materiál k opakovanému poslechu pořád k dispozici. Existují i další doplňkové aplikace pro zpestření výuky. Posloucháním těchto nahrávek dvakrát denně je dítě vystaveno pravidelnému kontaktu s anglickým jazykem, což je jeden z nejdůležitějších faktorů pro metodu HDE. Celkem je na školní rok 12 příběhů a každý z nich je zaměřený na určitou slovní zásobu, gramatiku a fráze určité oblasti. Školní rok pro HDE zpravidla koncem června nekončí, neboť během léta jsou pro děti pořádány příměstské a pobytové tábory s angličtinou. Studenti mají možnost absolvovat prestižní zkoušky Cambridge Exams a to přímo v centru, kam dochází na výuku (*Angličtina pro děti Plzeň – Lochotín – Helen Doron English*). „Z výsledků srovnání mají studenti HDE o 20% lepší výsledky u ústních zkoušek než celosvětový průměr testovaných dětí“ (Štanglová, Buček, Bechná, Tošenovská, Halfar, 2018, s. 2).

2.9 PROBLEMATIKA BILINGVISMU

Dvojjazyčnost neboli bilingvismus uvádějí Průcha, Walterová a Mareš (2009, s. 28) ve svém pedagogickém slovníku jako „*schopnost mluvit dvěma jazyky. V přesnějším vymezení bilingvismus je druh komunikační kompetence, umožňující realizovat různé komunikační potřeby pomocí jak prvního, tak druhého jazyka*“.

Existuje mnoho definic od různých autorů, které se od sebe mnohdy velice liší. Další autoři užívají definice typu, že bilingvismem rozumíme používání dvou nebo více jazyků. Lze tedy chápat, že dvojjazyčností rozumíme určité přirozené osvojování si dvou jazyků najednou. Co se týče dětí, bilingvismus znamená to, že dítě přichází od narození do kontaktu s dvěma jazyky zároveň. Jedním velkým předsudkem je to, že se dítě nenaučí ani jeden z jazyků dostatečně dobře. Tato obava se může naplnit jen tehdy, když nebude dítě správně vychováváno pomocí metod bilingvní výchovy. Naopak velkou výhodou je stav,

kdy je dítě přirozeně vychovááno v rodinném prostředí, kde jde o dva mateřské jazyky rodičů. Zde je dítěti zajištěna plnohodnotná komunikace s oběma rodiči. „*Mělo by být užíváno Grammontovo pravidlo, kdy dítě hovoří určitým jazykem na stále tutéž osobu*“ (Šulová, 2010, s. 155). Dítě může ze začátku používat např. anglicko-české věty. Otázkou ovšem zůstává, jestli nechat dítě bez opravy a čekat, že časem si záměny všimne samo, nebo nenechat chyby bez povšimnutí a důsledně je opravovat? Problémem je také netrpělivý rodič, který dítěti vše podsouvá, neklade otázky a nenechá ho o věcech přemýšlet. Důležité je, aby do 6 let mělo dítě ukotvený alespoň jeden jazyk, kterým dokáže komunikovat ve svém okolí, aby mohlo plnit školní docházku.

Průcha ve své knize rozlišuje dva druhy dětského bilingvismu:

1. Spontánní bilingvismus, který vzniká tak, že je dítě v prostředí, kde jsou současně používány oba jazyky, takže si je přirozeným způsobem osvojuje. Tato situace vzniká tak, že jeden z partnerů mluví jedním jazykem a druhý partner mluví druhým jazykem.

2. Záměrně získaný bilingvismus, který vzniká tím, že se dítě učí druhý jazyk v rámci určitého řízeného edukačního procesu. Mluvíme tedy o školním nebo předškolním vzdělávání, kde je realizováno vyučování zaměřené na cizí jazyk (Průcha, 2011).

Není důležité, aby dítě mateřským či jiným cizím jazykem jen plynule mluvilo. Podstata závisí na tom, aby dítě dokázalo druhým jazykem i přemýšlet. Doporučuje se, aby na dítě od narození rodiče mluvili zásadně každý svým mateřským jazykem. Tím se vlastně stanou oba jazyky mateřskými.

Velký význam má i sociální status jazyka každého z rodičů. Záleží na tom, zda je jazyk prestižní nebo znevažovaný. Velmi důležitý i mluvní vzor, neboť také záleží na kvalitativní úrovni jazyka obou rodičů. Šulová (2010) rozlišuje ve své literatuře bilingvismus časný (do 4 let) a pozdní (od 4 let). Strategie bilingvní výchovy ve smíšených rodinách jsou různé. Rodina má tři možnosti. Buď všichni hovoří jazykem otce nebo matky nebo se v rodině hovoří oběma jazyky. V případě, že hovoří oběma jazyky, může výchova vést k tomu, že jeden z jazyků převezme časem hlavní roli nebo se rodina snaží udržovat na stejné úrovni oba jazyky.

Nevýhodou bilingvismu je situace, kdy dítě nechápe, proč na něj matka mluví jiným jazykem než otec. Může tak být zmatené a může dojít k opoždění jeho řečového vývoje.

Děti poté správně nevyslovují, šišljají, neumí správně vyslovovat některé hlásky. Následkem bývá celkový opožděný vývoj dítěte neboli regrese. Používáním dvou jazyků se takovým dětem znesnadňuje myšlení. Stává se, že přenášejí některá slova či hlásky z jednoho jazyka do druhého. Následují pak obtíže v komunikaci jak s ostatními dětmi, tak s rodiči či učitelem. Bilingvismus v tom případě může mít za následek i poruchy pozornosti nebo učení.

Výhodou bývá např. to, že se dítě lépe učí cizímu jazyku. Děti, které mluví dvěma jazyky, bývají citlivější a jsou to extroverti, kteří rádi komunikují s ostatními. Mohou být také vnímavější než ostatní a mají díky bilingvistice tvořivější myšlení. Bilingvní dítě může být tolerantnější vůči menšinám a méně náklonné k rasismu.

Mezi bilingvní oblasti na světě patří např. Kanada, Belgie, Indie, Finsko, Švýcarsko, Jižní Afrika. Dokonce v zemích, kde je oficiální jen jeden jazyk, jako je Brazílie, Kolumbie nebo Maďarsko je široce rozšířen i jazyk neoficiální. Učit se cizí jazyk je důležité pro každodenní osobní, profesní nebo jinou komunikaci. Znalost cizích jazyků pomáhá mladým lidem splnit výzvy a využívat výhod globalizace, mít přístup k informacím na internetu, pokračovat v postgraduálním vzdělávání v cizině a získat zaměstnání na mezinárodním trhu práce. Mnoho mezinárodních škol ve světě má velký počet studentů, kteří studují více jazyků. Tito studenti se učí prostřednictvím druhého nebo třetího jazyka a mohou těžit z CLIL přístupů k výuce, které zmiňují výše (Genesee, Hamayan, 2016).

3 PRAKTICKÁ ČÁST

V této části se věnuji výběru aktivit zaměřených na kinestetický učební styl aplikovaný do výuky anglického jazyka v mateřské škole. Při výběru aktivit jsem pracovala s dostupnou českou literaturou a především s vlastní zkušeností z vedení hodin anglického jazyka pro děti ve věku 3 - 6 let. Zdrojů pohybových her jsem našla velké množství v metodických portálech a příručkách pro učitele. Problémem je skutečnost, že tyto aktivity a činnosti jsou koncipované pro mladší školní věk, a proto jsem je musela věku dětí v MŠ přizpůsobit.

U některých aktivit je možné zapojit třídu hromadně (frontálně), ale u většiny z nich doporučuji spíše skupinové vyučování s častým střídáním zejména u krátkých aktivit.

Aplikace praktické části probíhala ve třídě U Mušky v 55. mateřské škole v Plzni při povinných praxích letního semestru 3. ročníku oboru Učitelství pro MŠ na FPE ZČU roku 2018 a v šestičlenné skupině dětí předškolního věku v jazykové škole AQAP v Plzni na Lochotíně.

3.1 CHARAKTERISTIKA MŠ

55. MŠ sídlí v Plzni na Borech. MŠ je příspěvkovou organizací a jejím zřizovatelem je statutární město Plzeň. Školní vybavení zahrnuje velkou zahradu s průlezkami, labyrintem, pískovištěm a dřevěnou lávkou přes jezírko. MŠ se dělí na několik pavilonků, ve kterých jsou třídy pojmenované podle postav z knihy Kouzelná zahrada od Jiřího Trnky. Podle knihy je odvozený i Školní vzdělávací program – Trnkova kouzelná zahrada.

ŠVP je zaměřen na rozvoj samostatnosti, tvořivosti, komunikace a schopnosti řešit problémy. Dále se děti učí předcházet nebezpečí, nést zodpovědnost za své chování a posilovat vzájemné vztahy pomocí společných zážitků. Spolu se vydávají prozkoumávat svět zvířat, rostlin a jejich životního prostředí, seznamují se s tradicemi a svátky, učí se přiměřeně reagovat na různé situace a především se učí vyjadřovat své potřeby, požádat o pomoc a umět pomoc poskytnout. Přirozená zvědavost a zdravé sebevědomí dítěte je další z důležitých částí rozvoje, který ŠVP řeší. Program zahrnuje i logopedické chvíle, plaveckou přípravu, sportovní a dopravní výchovu, poskytuje kulturní zážitky a mnoho dalších činností (55. MŠ Plzeň).

3.1.1 CHARAKTERISTIKA TŘÍDY

Třidu U Mušky, kde jsem aplikovala praktickou část, navštěvují děti od 4 do 7 let. Jde tedy o třídu smíšenou. Ve třídě je celkem 23 dětí, z toho 12 dívek a 11 chlapců. 8 dětí chodilo do třídy už minulým rokem, ostatní jsou od září v této třídě rokem prvním. Do třídy chodí i děti jiných národností, proto jim děti pomáhají s českým jazykem. Jeden z chlapců má svoji osobní asistentku z důvodu opožděného vývoje. Prostředí třídy nebylo příliš moderně vybavené, ale i tak bylo hezké, vyzdobené dětskými výtvary se spoustou různých hraček. Během mé praxe panovala příjemná a přátelská atmosféra a děti se vzájemně podporovaly a tvořily tak dobrý kolektiv.

3.2 CHARAKTERISTIKA JAZYKOVÉ ŠKOLY

Jazyková škola AQAP sídlí v Plzni na Lochotíně od roku 2007. Název je odvozen od „As Quickly As Possible“, v překladu „tak rychle, jak je to možné“, a výuka je určena všem věkovým kategoriím. Do jazykové školy dochází mnoho studentů různých věkových kategorií. Vyučuje se zde anglický jazyk především metodou Helen Doron, která je určena pro děti od 3 měsíců do 19 let. Dospělí se učí v malých skupinkách pomocí metody Direct Method. Německý jazyk je druhým jazykem, který jazyková škola nabízí pro děti i dospělé.

Škola je vybavena osmi učebnami, místností pro rodiče, kanceláří s kuchyňkou a recepcí, kde si mohou děti hrát nebo malovat před tím, než jim začne lekce anglického jazyka (*AQAP – Jazyková škola Plzeň*).

3.2.1 CHARAKTERISTIKA SKUPINY DĚTÍ V JAZYKOVÉ ŠKOLE

Pět dětí z mé skupiny dochází do jazykové školy již od prvního roku života a děti se mezi sebou dobře znají. Šesté dítě dochází do skupiny prvním rokem, ale v předchozích letech chodilo do skupiny jiné. Začlenění proběhlo bez problémů a děti přijaly nového člena skupiny téměř okamžitě. Momentálně je věkové rozmezí skupiny dětí 4 – 5 let. V lekcích jsou děti zvyklé na výuku, která zahrnuje mezi dalšími činnostmi zpěv s doprovodem tance, pohybové aktivity, práce s učebnicí a rozmanitou slovní zásobu v podobě obrázků. Tuto skupinu učím prvním rokem od září roku 2018 a za tu dobu jsou na mě děti už zvyklé, dobře mě znají a ví, co ode mě očekávat. Stejně tak i já vím, co očekávat od nich.

3.3 POHYBOVÉ AKTIVITY V ANGLICKÉM JAZYCE

Pohybové aktivity v zásobníku her pro předškolní věk jsou různého typu. Některé z nich jsou náročnější pohybově a méně jazykově a druhé naopak. Každá aktivita je zaměřená na jiný jazykový a pohybový cíl. Obliba jednotlivých aktivit je závislá na počtu opakovaného užití. Vyzorovala jsem, že čím lépe děti danou aktivitu znají, tím je pro ně tou oblíbenější.

3.3.1 VEZMI OBRÁZEK A PŘEDVEĎ /TAKE A PICTURE AND SHOW IT

téma: zvířata v zoo

cíl: slovní zásoba, zrakové vnímání, hrubá motorika

věk: 4-7 let

časová náročnost: 10 minut

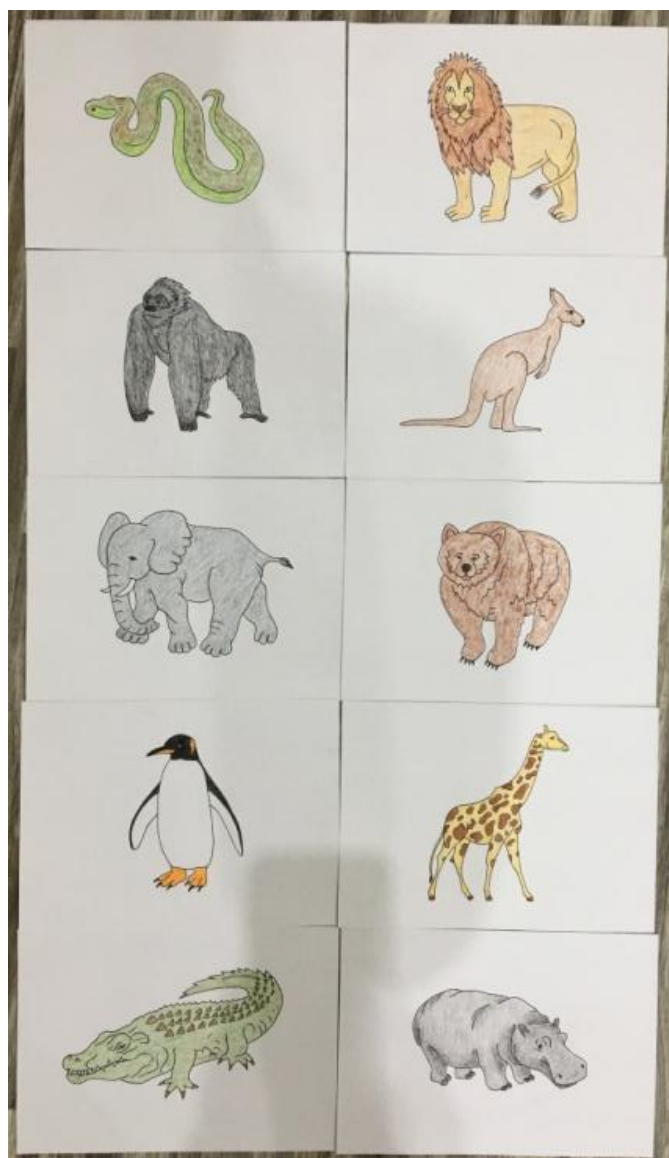
pomůcky: obrázky se zvířaty

průběh: Učitel dětem ukazuje obrázky a pojmenovává je v anglickém jazyce. Děti anglické názvy po učiteli opakují a celý proces se opakuje 3x, aby si děti anglické názvy zvířat, pokud jsou pro ně nové, zapamatovaly. Učitel položí karty na zem obrázkem k zemi, zamíchá je a určí někoho z žáků. Dítě si vybere jeden obrázek, na ten se s učitelem společně podívají, aby ho nikdo jiný neviděl. Dítě pak předvádí zvíře, které vidělo na obrázku, a ostatní děti se ho snaží uhádnout a pojmenovat anglicky. Stejným způsobem hra pokračuje, dokud se všechny děti nevystřídají.

modifikace: Výběr slovní zásoby směřovat k jednomu tématu, které lze předvést pohybem např. zvířata, pohybová slovesa nebo povolání.

doporučení: Než využijeme nějaké obrázky zvířat, musíme se zamyslet nad tím, jdou-li všechna zvířata zřetelně a jednoduše předvést pohybem a případně dítěti tiše poradit. Pro první předvádění je vhodné dobře vybrat jedince živějšího, který se nebude stydět, a do hry se vloží s plným nasazením.

zhodnocení: Dětem se hra líbila, i když některé se ze začátku trochu styděly a předváděly zvíře staticky. Netrvalo však dlouho a rozeběhly se po celé třídě a při předvádění se společně nasmály. Jejich dramaticko-pohybové výkony byly provedené velmi dobře, proto ostatní děti názvy zvířat rychle uhádly a dokonce správně použily anglická jména. Důležité bylo, dětem před hrou zvířata ukázat a pojmenovat je.

obrázek 1 - Zvířata v zoo

3.3.2 ŽIVÉ PEXESO /LIVE PAIRS

téma: sporty

cíl: zraková paměť, slovní zásoba, hrubá motorika

věk: 4-7 let

časová náročnost: 15-20 minut

pomůcky: žádné

průběh: Všem dětem se sdělí téma, např. sport. Určí se dva hadači, kteří jdou na chvíli do jiné místnosti, aby neslyšeli, na čem se ostatní domlouvají. Ostatní děti se rozdělí do dvojic a každá z nich vymyslí zadání (např. fotbal) a pohyb (např. kop do imaginárního míče), který předvedou, pokud budou vyvoláni. Potom jdou děti za učitelem, aby jim nápad schválil. Opakuje-li se stejný nápad u jiné dvojice, učitel nabídne dětem náhradu. Když má svou roli, všechny děti se rozmístí po herně tak, aby členové dvojice nebyli blízko u sebe, a sednou si na zem. Pak už mohou vejít do herny hadači, kteří si mezi sebou zahrají hru „rock, paper, scissors“ (kámen, nůžky, papír) o to, kdo začne. Hadač si vybere dvě děti, ty se zvednou a ukážou domluvený pohyb. Pokud mají obě vybrané děti totožný pohyb, hadač tedy uhodl, dvojice se k němu přidá a on volí další. Pokud dvojice nebyla shodná, je na řadě druhý hadač, který pokračuje ve hře. Nakonec se spočítají dvojice a kdo jich má více, vyhrál.

modifikace: Přidat poslech nahrávek zvuků zvířat a zaměřit se na sluchovou paměť dětí.

doporučení: Je vhodné, aby role dětem rozdělil učitel. Popřípadě je možné začít hrou, která děti rozdělí na dvojice. Pokud by dvojice věděla, čím by chtěla být, začne se řadit do zástupu před učitele, který bude kontrolovat, aby nebyla některá dvojice shodná. Pokud nebudeme chtít hrát na vítězný tým, může být hadač pouze jeden. Děti, které už mají vybraný sport, je vhodné posílat na stranu, aby byl přehled.

zhodnocení: Děti nebyly na anglické názvy zvyklé. Proto když „hadač“ uhodl sport, ale neuměl ho přeložit do anglického jazyka, řekli jsme si anglický název společně a hra pokračovala dál. Avšak hra bavila děti natolik, že ji chtěly zopakovat a anglické názvy sportů si už pamatovaly lépe než na poprvé.

3.3.3 KUBA ŘEKL/SIMON SAYS

téma: pohyb

cíl: slovní zásoba - pohybová slovesa, sluchové vnímání, hrubá motorika

věk: 4-7 let

časová náročnost: 5-10 minut

pomůcky: žádné

průběh: Všechny děti reagují pohybem na sloveso, které učitel řekne. Podmínkou hry je říci před slovesem „Simon says...“. Pokud by to učitel vynechal, děti sloveso pohybem nevyjadřují. Jde o to, být pozorný a soustředit se, jestli „Simon says“ zazní, nebo ne. Pokud se děti spletou, vypadávají ze hry. Hra pokračuje, dokud nevypadnou všechny děti.

modifikace: Můžeme dětem předávat roli učitele.

doporučení: Podle citlivosti dětí bych zvažila, jestli využiji způsob hry na vypadávání, anebo jen na zábavnou hru bez vyřazování, což je z hlediska zapojení dětí do aktivity výhodnější. Časová náročnost se podřizuje zaujetí dětí, tedy dokud je hra baví a soustředí se na ni, můžeme ji s nimi hrát.

zhodnocení: Využila jsem způsob hry bez vypadávání, protože dítě, které by vypadlo, by nevydrželo v klidu sledovat hru ostatních. Hru děti nehrály poprvé a vždy je moc baví. Slovesa, která jsem použila, byla: jump, run, hop, fly, sit down, walk, turn around, skip, crawl, sing, dance.

obrázek 2 - Simon says

3.3.4 MOLEKULY/MOLECULES

téma: číslovky

cíl: sluchové vnímání, slovní zásoba, předmatematické představy

věk: 4-7 let

časová náročnost: 5 minut

pomůcky: 6 obručí, taneční muzika

průběh: Děti běhají po třídě nebo se pohybují tanečním krokem do hudby. Když učitel zastaví hudbu, vykřikne v anglickém jazyce číslovku od 0 do počtu dětí. Podle číslovky děti vytvoří uvnitř obruče skupinu.

modifikace: Můžeme zcela vynechat obruče, nebo místo nich použít jinou pomůcku.

doporučení: Čím více dětí bude hrát tuto hru, tím těžší budou pro ně číslovky, proto bych hru upravila podle věku dětí a jejich znalostí v počtech, popřípadě bych při velkém počtu dětí používala číslovky jen do počtu, který znají. Zamyslela bych se i nad tím, jaké volím číslovky z toho důvodu, že obruče nejsou příliš velké a při hře záleží na tom, aby se děti dovnitř obruče vešly.

zhodnocení: Na této aktivitě děti nejvíce bavilo běhat na hudbu. Když jsem zastavila hudbu a vykřikla číslovku, děti byly občas zmatené, jaký počet měly vytvořit. Zavedla jsem tedy pomůcku a počet jsem dětem ukázala ještě na prstech. Ukázalo se, že jim to v počtech pomohlo. Ačkoliv anglicky umí děti počítat do 12 i bez pomoci, u pojmenovávání čísel na přeskáčku si nebyly tolik jisté.

obrázek 3 - Molekuly

3.3.5 OPICE UPROSTŘED/MONKEY IN THE MIDDLE

téma: co mám rád/a

cíl: sluchové vnímání, slovní zásoba a fráze, hrubá motorika

věk: 4-7 let

časová náročnost: 10 minut

pomůcky: židle (polštářky)

popis: Z polštářků, nebo židlí vytvoříme kruh. Každé dítě, kromě jednoho, si najde místo. „Monkey in the middle“ je jeden vybraný žák, který začíná hru uprostřed kruhu a stává se opicí. Opice má za úkol říci frázi „Exchange places, who likes...“, v překladu „vymění si místa ti, kteří mají rádi...“ a doplní slovo, které vymyslí. Může to být cokoliv, např. jídlo, sporty, věci nebo třeba zvířata. Každý, kdo má tu věc nebo činnost rád, si musí najít jiné místo v kruhu, ale tak, aby si nesedl vedle svého původního místa. Mezitím, co se všechny děti mění, opice uprostřed hledá volné místo, aby si mohla sednout. Na koho nezbyde volné místo, stává se opicí uprostřed on.

modifikace: Je možné před začátkem hry omezit volbu témat. Např. že děti budou vymýšlet pouze jídlo nebo jenom sporty.

doporučení: Hra ve více lidech je zábavnější a lépe se hraje. Doporučila bych hru pro děti, které mají s anglickým jazykem zkušenost, protože musí samy vymýšlet anglická slova.

zhodnocení: Hru jsem hrála společně s dětmi a poprvé jsem byla „monkey in the middle“ já, abychom nemuseli někoho vybírat a zároveň proto, abych jim hru ukázala a děti se naučily to, co mají říkat. Z počátku potřebovaly děti pomoc při opakování fráze a někdy ji bylo třeba opravit. Často nedokázaly děti samy vymyslet konec věty, takže jsem jim pošeptala nápovědu a bylo na nich, jestli ji využijí nebo si nakonec vymyslí něco svého. Celkově hra děti bavila, jen jsme si museli během hry zopakovat pravidlo, že si nesmí sedat na místa, která jsou vedle jejich polštářku. Pro děti z MŠ, které neměly s anglickým jazykem zkušenost, byla hra poměrně obtížná.

3.3.6 CUKR, KÁVA, LIMONÁDA/SUGAR-COFFEE-LEMONADE

téma: tělesná výchova, výchova ke zdraví

cíl: hrubá motorika, rozvoj slovní zásoby, sluchové vnímání, prostorová orientace

věk: 4-7 let

časová náročnost: 10 minut

pomůcky: obrázky: cukr, káva, limonáda, čaj, buben, bomba

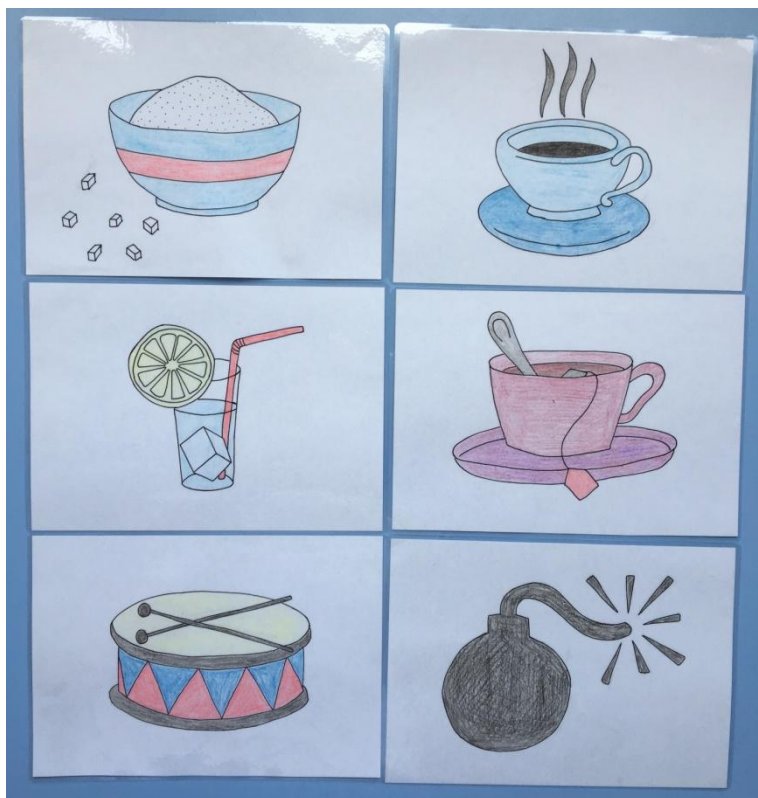
popis: Jedno z dětí se postaví na jednu stranu místnosti k ostatním zády a před sebou na zdi bude mít přilepené obrázky tak, jak jdou správně za sebou, aby pro něj říkanka byla jednodušší. Všechny ostatní děti jsou na druhé straně místnosti. Dítě čelem ke zdi začne odříkávat: „Sugar, Coffee, Lemonade, Tea, Drum, Bum!“ Mezitím, co odříkává, se ostatní děti snaží co nejrychleji k němu dostat. Jakmile dítě dořekne poslední slovo BUM, rychle se otočí a všechny ostatní děti musí stát a nehýbat se. Pokud dítě uvidí, že se někdo hýbe, řekne mu „Go two steps backwards.“ V překladu „Jdi dva kroky zpět.“ Cílem hry je, dostat se k dítěti, které je otočené čelem ke zdi, co nejrychleji. Pokud se ho někdo dotkne, mění si s ním roli, takže při další hře odříkává říkanku on.

modifikace: Pro starší děti, které jsou jazykově zralejší, je možné hru ztížit. Hru ztížíme tak, že pokud je nějaké dítě vybráno, že se hýbalo, zeptáme se ho „Where are you now?“ a ono musí odpovědět „I am behind/next to/in front of...“ Pokud odpoví správně, zachrání se tak a nemusí udělat dva kroky zpět.

doporučení: Pro starší děti je možné hru ztížit odstraněním obrázků.

zhodnocení: Ze začátku se zdálo, že říkanka bude pro děti této věkové kategorie příliš těžká, ale pomocí obrázků se nová slovíčka rychle naučily. Jelikož měly obrázky ve správném pořadí říkanky stále před očima, dokázaly říkanku v pomalejším tempu říci. Ostatní děti tak měly šanci se k čelem otočenému dítěti dostat. Během časového limitu 10 minut se stačily všechny děti vystřídat na pozici odříkávače. Pokud bychom hru s dětmi opakovali častěji, je zcela jasné, že by dokázaly říkanku odříkat ještě rychleji.

(Eibenová, 2013, s. 47)

obrázek 4 - Cukr, káva, limonáda

3.3.7 ČÁSTI TĚLA/BODY PARTS

téma: části těla

cíl: hrubá motorika, sluchové vnímání, rozvoj slovní zásoby

věk: 4-7 let

časová náročnost: 5 minut

pomůcky: žádné

popis: Učitel dává instrukce, jakých částí těla se mají děti dotýkat např. „Touch your toes.“. Pokud děti znají anglické názvy částí těla, mohou být v roli učitele. Později se instrukce mění na „elbow to elbow“ v překladu „loket k lokti“. Děti se dotýkají částí těla stejné části těla svého kamaráda.

modifikace: Pro starší děti se mohou instrukce učitele lišit jednotným a množným číslem párových částí těla např. „Touch your knee.“ X „Touch your knees.“.

doporučení: Pokud jsou části těla pro děti nové, učitel se zapojí do hry, aby se děti mohly učit nápodobou.

zhodnocení: Aktivita byla pro děti 4-5 let vhodně zvolená, skupina vše zvládala podle instrukcí, a jelikož děti nedělaly aktivitu poprvé, dokázaly převzít roli učitele. V druhé části, kdy se měly dotýkat částí těla svých kamarádů, byly trochu ostýchavé a nejdříve vykonaly úkol se mnou a potom se nebály dotknout se navzájem.

obrázek 5 - Touch your knees

obrázek 6 - Touch your toes

obrázek 7 - Touch your head

3.3.8 OVOCE A ZELENINA/FRUITS AND VEGETABLES

téma: ovoce a zelenina

cíl: slovní zásoba, předmatematické představy – třídění, hrubá motorika, zrakové vnímání, spolupráce

věk: 4-7 let

časová náročnost: 10 minut

pomůcky: 2 obruče, plastové hračky ovoce a zeleniny, box

popis: Učitel připraví krabici, ve které jsou plastové hračky typu ovoce a zelenina. Na konci třídy jsou na zemi dvě různobarevné obruče. Do jedné obruče (na obrázku č. 8 modrá) děti třídí ovoce a do druhé obruče (na obrázku č. 9) třídí zeleninu. Hra začíná odstartováním učitele „Ready, steady, go!“. Po roztřídění hraček je důležité vyhodnocení, které dělají všichni společně. Pojmenují všechno v první obruči (ovoce) a vše, co tam nepatří, vyndají a umístí správně. Stejně učiní s druhou obručí (zelenina).

modifikace: Hra se dá upravit na různá témata. Děti mohou třídít zvířata na ta, která mohou vidět v zoologické zahradě a ta, která žijí na statku. Podle věku dětí, mohou běhat všechny děti najednou nebo postupně za sebou v utvořeném zástupu.

doporučení: Motivace k běhu dětí je měřit aktivitu na čas. Zabráníme tak tomu, aby se děti dlouhou dobu rozmýšlely a případně si nezačaly s hračkami hrát. Soutěží samy se sebou, proto nemůžou prohrát, jen zlepšovat svůj vlastní výkon. Zároveň, aby děti opravdu třídily a jen neběhaly, můžeme za správné umístění jedné hračky počítat vždy jeden bod.

zhodnocení: Ačkoliv děti znaly většinu zeleniny i ovoce pod anglickým názvem, bylo pro ně poměrně těžké vše roztřídít. Často si nevěděly rady a domlouvaly se, do jaké obruče co patří. Celkem jsem měla v krabici připraveno příliš mnoho hraček, proto když jsem viděla, že aktivita už nějaký čas probíhá a v krabici toho bylo stále dost, dětem jsem pomohla. Pro tuto věkovou kategorii bych příště zvolila jiné předměty a třídění ovoce a zeleniny bych doporučila spíše předškolákům.

obrázek 8 - Ovoce

obrázek 9 - Zelenina

obrázek 10 - Třídění 1

obrázek 11 - Třídění 2

3.3.9 SKÁKACÍ PANÁK /HOPSCOTCH

téma: číslice

cíl: hrubá motorika, slovní zásoba, zrakové vnímání

věk: 4-7 let

časová náročnost: 5 minut + příprava panáka (5-10 minut)

pomůcky: barevné lepicí pásy

průběh: Učitel dětem ukáže, jak se panák skáče. Úkolem skákacího panáka je, zopakovat si v anglickém jazyce čísla do osmi. Děti skáčou po jedné noze a musí držet rovnováhu. Pokaždé když skočí na pole s číslem, musí ho i v anglickém jazyce říci.

modifikace: Namísto čísel je možné připevnit tematicky různé obrázky, panáka je možné prodloužit dle potřeby.

doporučení: Aktivitu bych v MŠ doporučila pro skupinovou nebo individuální práci, protože když jedno dítě skáče, ostatní čekají a nepohybují se. Při větším počtu dětí je prodleva neúměrná. Je možné vytvořit skákací panáky dva, ale kontrola nad správností anglického jazyka nebude tolik efektivní.

zhodnocení: Když vešly děti do třídy, byly nadšené z toho, že je panák nalepený na koberci a chtěly ho hned vyzkoušet. Při aktivitě trochu zapomínaly na anglický jazyk a nechaly se strhnout zájmem o skákání, proto jsem je zastavovala s tím, aby číslo vyslovily hezky nahlas.

(Hennová, 2010, s. 76)

obrázek 12 - Skákací panák (příprava)

obrázek 13 - Skákací panák (realizace 1)

obrázek 14 - Skákací panák (realizace 2)

3.3.10 SBÍREJ MÍČKY / PICK UP BALLS

téma: barvy

cíl: slovní zásoba, hrubá i jemná motorika, zrakové vnímání, sluchové vnímání

věk: 4-5 let

časová náročnost: 5 minut

pomůcky: malé míčky různých barev

obrázek 15 -
Barevné míčky

průběh: Krabici plnou míčků různých barev učitel vysype po celé třídě a zvolá „Bring me all green balls, please!“ a děti se rozběhnou po třídě a nosí všechny zelené míčky, které najdou. Pokud jsou všechny míčky posbírané, zeptá se „Can you see any green balls?“ a děti odpoví „No!“. Tímto způsobem posbírají všechny barvy míčků.

modifikace: Hru můžeme vylepšit tím, že barevné míčky budou děti sbírat do barevných boxů tak, aby spolu míček a box barevně ladily. Místo míčků mohou děti sbírat např. vystřihané tvary z papíru, drátěnky, PET víčka apod.

doporučení: Pokud se míčky vysypou do místnosti před dětmi, je to pro ně velká motivace a zábava, proto doporučuji nepřipravovat předem. Je vhodné, aby učitel svým výrazem tváře, nebo intonací povzbuzujících slovíček přidal hře na napínavosti.

zhodnocení: Děti tuto činnost nedělaly poprvé, proto jsem věděla už při výběru, že je bude bavit.

obrázek 16 - Sbírání míčků 1

obrázek 17 - Sbíráání míčků 2

obrázek 18 - Sbíráání míčků 3

3.3.11 STAVBA SILNICE/ BUILDING A ROAD

téma: dopravní prostředky, barvy

cíl: zrakové vnímání, hrubá motorika

věk: 4-5 let

časová náročnost: 5-10 minut

pomůcky: části silnice z kartonu, které jsou označeny barevnou značkou, a zapadají do sebe jako puzzle

popis: Děti stojí za sebou v řadě a na povel vybíhá první z řady. Úkolem je doběhnout pro jednu část silnice a donést jí zpět k týmu. Na každém kousku silnice jsou dvě barevné značky, podle kterých děti poznají, jak na sebe silnice navazuje. Proto, když první donese kus silnice, která má na jedné straně červenou značku, druhý vybíhající musí najít část, kde je červená značka také. Barvu vždy anglicky pojmenují a společně tak poskládají silnici. Následně si s učitelem pojmenují vozidla v podobě plastových hraček a rozdělí si je. Děti s nimi mohou jezdit po silnici, kterou složily a zopakovat slovesa „ride“ a „drive“ v celé větě (např. „I am driving a car.“).

modifikace: Puzzle silnice se dají vyrobit na jiný princip. Namísto barev, které patří k sobě, mohou děti silnici skládat na základě obrázků, jako je květina, dům, auto atd.

doporučení: Aktivitu bych doporučila dělat v herně nebo v nějaké větší místnosti. Silnice se tak může prodloužit a děti si více užijí ježdění s dopravními prostředky. Je vhodné volit karton silnější, slabší kousky nemusejí odolat dětskému temperamentu.

zhodnocení: Dětem se aktivita moc líbila a stavění silnice se jim dařilo velmi dobře. Barvy jim nedělaly žádné problémy a dokázaly se domluvit, jak a kudy budou silnici směřovat. Když děti začaly jezdit po silnici dopravními prostředky, začala se trochu rozpojovat. Děti si toho všimly a silnici vždy poupravily, takže to příliš nevadilo.

obrázek 19 - Stavba silnice 1

obrázek 20 - Stavba silnice 2

obrázek 21 - Stavba silnice 3

obrázek 22 - Stavba silnice 4

3.3.12 ŠLÁPNI, SÁHNI/STEP, TOUCH

téma: tvary, části těla, barvy

cíl: zrakové vnímání, sluchové vnímání, hrubá motorika, orientace v prostoru

věk: 4-5 let

časová náročnost: 10 minut

pomůcky: vystřihané různě barevné tvary z karimatek nebo molitanu

popis: Učitel rozhází po třídě různé tvary různých barev a děti běhají dokola a hledají správný tvar podle zadání učitele. Instrukce mohou znít „Step on the yellow circle!“, „Touch the red star with your knee!“, „Step on the green square!“, Touch the red triangle with your nose!“ apod.

modifikace: Hlavní pomůckou nemusí být jen tvary, ale i různé druhy obrázků a hraček. Není od věci střídat mezi dětmi roli učitele, protože tím se nejlépe v praxi učí využít anglický jazyk.

doporučení: Pro aktivitu je třeba tolik tvarů, s kolika dětmi ji děláme a podle toho, jak velký prostor máme k dispozici. Pro úklid doporučuji využít aktivitu „Bring me...“.

zhodnocení: Tuto aktivitu bych zhodnotila velmi kladně. Je přiměřená věku dětí a bavila je právě kvůli pohybu, protože skupina dětí z JŠ velmi ráda běhá. Tvary jsou barevně výrazné, velké a příjemné na dotek, a proto se jich děti chtěly dotýkat. Bez větších problémů zvládly měnit roli učitele a instrukce ostatním dětem dávaly s mojí pomocí v celých větách.

(Hladík, 2016, s. 25)

obrázek 23 - Tvary

obrázek 24 - Modifikace se zvířátky

3.3.13 HOĎ KOSTKOU/ROLL THE DICE

téma: číslice, počty

cíl: slovní zásoba, předmatematické představy, hrubá motorika

věk: 4-5 let

časová náročnost: 5-10 minut

pomůcky: hrací kostka

popis: Na tom, kdo hru začne, nezáleží, učitel může někoho vybrat nebo se děti mezi sebou domluví. Kdo chce začít, vezme si kostku a na povel učitele „roll the dice“ hodí kostku do místnosti. Společně spočítají počet, jaký na kostce padne. Podle něho udělají stejný počet dřepů. Hra pokračuje tak, aby se všechny děti vystřídaly. Učitel zaměňuje dřepy s výskoky ze stoje, výskoky z dřepu tzv. žabáky a válení sudů.

modifikace: Pro starší děti je možné aktivitu vylepšit tím, že přidáme jednu kostku navíc a tvary na kostkách mohou zkusit sčítat nebo odčítat. Kostka, kterou jsem vyrobila, je vhodná i pro opakování tvarů, takže děti mohou určit, jaké tvary vidí, a následně spočítat, kolik jich je.

doporučení: Pro aktivitu jsem zvolila velkou kostku, která je pro děti zajímavější, ale je možné použít i kostku malou nebo středně velkou.

zhodnocení: Velká kostka byla pro děti velmi atraktivní. Aktivita byla pro věk této skupiny adekvátní a pohybové činnosti je velmi bavily. Jen pro správné provedení dřepů bylo nutné dítě zadržet v pohybu a upravit jeho postoj a držení těla.

obrázek 25 - Kostka 1

obrázek 26 - Kostka 2

obrázek 27 - Hod kostkou 1

obrázek 28 - Hod kostkou 2

obrázek 29 - Dřepy

3.3.14 HLADOVÉ DĚTI/HUNGRY CHILDREN

téma: hod, jídlo, barvy

cíl: hrubá motorika, zrakové vnímání

věk: 4-5 let

časová náročnost: 10-15 minut

pomůcky: míčky (zmuchlané barevné papíry oblepené lepicí páskou), deska s otvorem

popis: Děti si vezmou míček a postaví se na startovní čáru. Společně s učitelem si pojmenují, co vidí. „It is a boy. It is a girl. They are hungry. They want to eat!“ Na otázku „Who do you want to feed?“ dítě odpoví jednoslovně „a boy/a girl“. Dítě si vybírá barvu míčku podle informace, kterou poskytne učitel např. „The girl likes eating yellow and red balls.“. Dítě si pak vybere žlutý nebo červený míček a hodí ho dívce do pusy. Stejným způsobem si pak každý vybere, koho chce nakrmit, a hodí mu/jí míček do pusy. Na konci aktivity se děti učitel zeptá „Are they still hungry?“ a děti odpoví „No!“.

modifikace: Podle věku a zdatnosti dětí můžeme buď přiblížit, nebo oddálit startovní čáru, od které děti hází míček.

doporučení: Určitě je dobré nechat děti házet po jednom a ne všechny najednou. Mohou se tak lépe soustředit a vidí, kam se strefily.

zhodnocení: Aktivita byla pohybově klidnější, ale děti byly v hodů na cíl úspěšné a bavilo je to. Komunikace v anglickém jazyce proběhla podle mých představ. Děti neměly potíže v tom vybrat správnou barvu míčku a odpovídat na mé otázky.

obrázek 30 - Hladové děti

obrázek 31 - Míčky

obrázek 32 - Hod 1

obrázek 33 - Hod 2

3.3.15 PÍSEŇ: KDYŽ JSI ŠŤASTNÝ/SONG: IF YOU'RE HAPPY**téma:** nálady, tělo**cíl:** hrubá motorika, rozvoj slovní zásoby, paměť, sluchové vnímání**věk:** 4-5 let**časová náročnost:** 15-20 minut**pomůcky:** žádné, popř. hudební nástroj, nejlépe klavír nebo hudební nahrávka písně

popis: Nejdříve učitel naučí děti pohyby pro píseň. Řekne tedy „Clap your hands!“, „Stamp your feet!“, „Blink your eyes!“ a přitom ukazuje, co to znamená. Děti vše opakují ústně i pohybem. Stejně tak se děti naučí mimicky znázornit náladu např. „Show me your happy/angry/excited face!“ a děti napodobují učitele. Ten za zvuku nahrávky, pokud se používá, začne zpívat a ukazovat pohyby pro jednotlivé fráze písně. Děti se učí nápodobou od učitele rovnou s pohyby. Pokud je tempo písně moc rychlé, nejdříve se píseň s pohyby naučí při zpěvu učitele v pomalém tempu. Po nácvičku mohou děti zpívat píseň v rychlejším tempu.

modifikace: Podle věku dětí lze upravit úroveň a počet pohybů. Zpěv s oporou učitele je ze začátku nezbytný, ale s časovým odstupem je možné zkusit zpěv bez opory.

píseň:

„If you're happy and you know it, clap your hands, (clap, clap).

If you're happy and you know it, clap your hands, (clap, clap).

If you're happy and you know it, and you really want to show it.

If you're happy and you know it, clap your hands, (clap, clap).“

(Henková, 2010, s. 83).

Malujeme prsty úsměv na rtech, ukazujeme ukazováčkem na hlavu, 2x tleskneme.

Malujeme prsty úsměv na rtech, ukazujeme ukazováčkem na hlavu, 2x tleskneme.

Malujeme prsty úsměv na rtech, ukazujeme ukazováčkem na hlavu, roztáhneme ruce široce před sebe, jako bychom chtěli něco ukazovat.

Malujeme prsty úsměv na rtech, ukazujeme ukazováčkem na hlavu, 2x tleskneme.

If you're angry and you know it, stomp your feet, (stomp, stomp).

If you're angry and you know it, stomp your feet, (stomp, stomp).

If you're angry and you know it, and you really want to show it.
If you're angry and you know it, stomp your feet, (stomp, stomp).

Mračíme se, jako bychom byli naštvaní, ukazujeme ukazováčkem na hlavu, 2x zadupeme.

Mračíme se, jako bychom byli naštvaní, ukazujeme ukazováčkem na hlavu, 2x zadupeme.

Mračíme se, jako bychom byli naštvaní, ukazujeme ukazováčkem na hlavu, roztáhneme ruce široce před sebe, jako bychom chtěli něco ukazovat.

Mračíme se, jako bychom byli naštvaní, ukazujeme ukazováčkem na hlavu, 2x zadupeme.

If you're excited and you know it, blink your eyes, (blink, blink).
If you're excited and you know it, blink your eyes, (blink, blink).
If you're excited and you know it, and you really want to show it.
If you're excited and you know it, blink your eyes, (blink, blink).

Zahrajeme obličejem vzrušení a nadšení, ukazujeme ukazováčkem na hlavu, 2x mrkneme.

Zahrajeme obličejem vzrušení a nadšení, ukazujeme ukazováčkem na hlavu, 2x mrkneme.

Zahrajeme obličejem vzrušení a nadšení, ukazujeme ukazováčkem na hlavu,
 roztáhneme ruce široce před sebe, jako bychom chtěli něco ukazovat.

Zahrajeme obličejem vzrušení a nadšení, ukazujeme ukazováčkem na hlavu, 2x mrkneme.

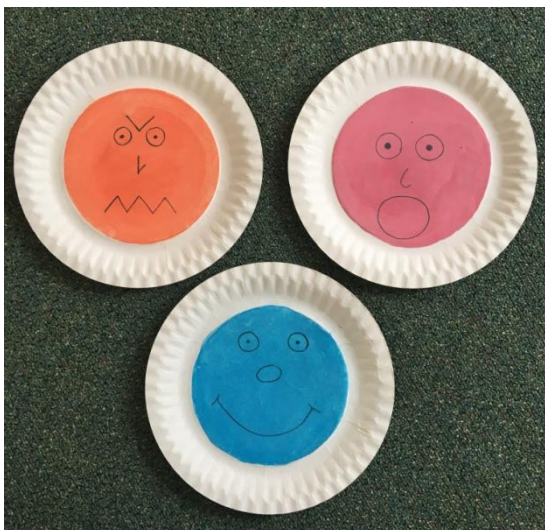
doporučení: Pokud je učitel na skupinu dětí sám, je dobré aktivitu podpořit vlastním zpěvem nebo nahrávkou. Jestli je možnost druhého učitele, který umí zahrát píseň na klavír, je aktivita pro děti hudebně pestřejší. Pro lepší pochopení nálad „happy, angry, excited“ je možné dětem ukázat obrázky.

zhodnocení: Samostatné pohyby šly dětem velmi dobře. Při dramatizaci nálad se skupina dobře bavila a nejlépe jim šly znázornit naštvané a šťastné obličejy. Když jsem zpívala píseň poprvé, děti „odkukávaly“ pohyby a zatím nepřidávaly vlastní zpěv. Na podruhé už někdo přispěl svým zpěvem nebo spíše zatím recitací některých slov. Jelikož se fráze často opakují, za chvíli už píseň děti zpívaly, a pokud si nebyly jisté slovy, nějaká si vymyslely. Píseň jsem se s dětmi učila jednou týdně přibližně po dobu jednoho měsíce.

Písnička

If you're hap-py and you know it, clap your hands, (clap, clap) If you're
 hap - py and you know it, clap your hands, (clap, clap) If you're
 hap - py and you know it, and you real - ly want to show it. If you're
 hap - py and you know it, clap your hands, (clap, clap).

obrázek 34 - Noty k písni (If you're happy)

obrázek 35 - Obličeje (angry, excited, happy)

3.3.16 PÍSEŇ: HOKEY, COKEY/SONG: HOKEY, COKEY**téma:** tělo**cíl:** hrubá motorika, rozvoj slovní zásoby, sluchové vnímání**věk:** 4-5 let**časová náročnost:** 15-20 minut**pomůcky:** žádné, popř. hudební nástroj (nejlépe klavír) nebo hudební nahrávku písně

popis: Nejdříve učitel naučí děti pohyby pro píseň. Děti vytvoří kruh a učitel řekne „Put your right hand in.“, „Take your right hand out.“, „Shake it all about.“, „Turn around.“ a přitom ukazuje, co fráze znamenají, děti vše dělají s ním a snaží se fráze z písně opakovat. Pokud má učitel nahrávku, pustí ji a začne zpívat a ukazovat pohyby pro jednotlivé fráze písně. Děti se učí napodobováním učitele rovnou s pohyby. Pokud je tempo písně moc rychlé, nejdříve se píseň s pohyby naučí se zpěvem učitele v pomalém tempu. Po nácviku mohou děti zpívat píseň s nahrávkou nebo s doprovodem klavíru v tempu rychlejším.

modifikace: Podle věku dětí lze upravit úroveň a počet pohybů. Zpěv s oporou učitele je ze začátku nezbytný, ale s časovým odstupem je možné zkusit zpěv bez opory.

píseň:

„You put your right hand in, right hand out.

In, out, in, out

And you shake it all about.

You do the hokey cokey

And you turn around.

That's what it's all about.

Dát pravou ruku vpřed (do kruhu), dát pravou ruku za sebe (z kruhu ven).

Vpřed, za, vpřed, za.

Zatřást rukou uvnitř kruhu.

Propojit prsty, ruce ohnout v loktech a zápěstí překlápět doleva a doprava, jako bychom dělali vlnu.

Zatočit se kolem osy těla.

Všichni se chytí za ruce.

Chorus:

Oh, hokey cokey cokey.

Oh, hokey cokey cokey.

Oh, hokey cokey cokey.

Knees bend, arms stretch, clap your hands."

Společně jít do středu kruhu. (3x za sebou)

Pokrčit kolena, zvednout ruce do vzpažení a 3x zatleskat.

You put your left hand in, left hand out... (levá ruka)

Chorus: Oh, hokey cokey cokey...

You put your right foot in, right foot out... (pravá noha)

Chorus: Oh, hokey cokey cokey...

You put your left foot in, left foot out... (levá noha)

Chorus: Oh, hokey cokey cokey...

You put your whole self in, whole self out... (celé tělo)

Chorus: Oh, hokey cokey cokey...

(Hennová, 2010, s. 88).

doporučení: Pokud je učitel na skupinu dětí sám, je dobré aktivitu podpořit vlastním zpěvem nebo nahrávkou. Jestli je možnost druhého učitele, který umí zahrát píseň na klavír, je aktivita pro děti hudebně pestřejší. Pokud učitel stojí čelem k dětem, doporučuji mu dávat si před dětmi pozor na levou a pravou stranu, protože děti vše vidí zrcadlově.

zhodnocení: Děti velice rychle odpozorovaly, co mají dělat. Při nácviku pohybů rozuměly pasivně instrukcím naprosto přesně, pouze opakovat chtěl ze začátku jen někdo. Refrén šel dětem bez problémů i se zpěvem. Nakonec bylo nejtěžší si zapamatovat, které části těla jdou ve slokách za sebou. Píseň jsem s dětmi nacvičovala jednou týdně po dobu jednoho měsíce.

Písnička

You put your right hand in, Your right hand out,
 In, out, in, out, Shake it all a-bout, You
 do the ho - key co - key, And you turn a - round. ____
 That's what it's all a - bout.

Chorus

Oh, ho - key co - key co - key ____ Oh, ho - key co - key
 co - key ____ Oh ho - key co - key co - key ____
 Knees bend, arms stretch, clap your hands.

obrázek 36 - Noty k písni (Hokey Cokey)

3.3.17 BÁSEŇ: KONĚ, KONĚ.../POEM: HORSES, HORSES...**téma:** koně, barvy**cíl:** sluchové vnímání, hrubá motorika, paměť**věk:** 4-5 let**časová náročnost:** 10-15 minut**pomůcky:** obrázky koní na špejlích nebo plyšová zvířátka, plastová hračka – kukuřice, bílý, hnědý a šedý papír**popis:** Nejdříve učitel naučí slova z básničky. Můžeme vzít k dětem plyšová zvířátka a každý si může jedno vybrat. Na otázku „What have you got?“ dítě odpoví „I've got...“, a aby si skupina zopakovala barvy, učitel se ještě zeptá „What colour is the animal?“. K plyšovým zvířátkům si připravíme, co jí, a využijeme frázi „I give them... to eat.“. Aby se děti naučily básničku, začneme s tím, že každé dítě dostane obrázky koní nebo koně plyšové. Na zem položíme 3 různě barevné papíry (bílý, šedý, hnědý) a každému dáme plastovou kukuřici, aby mohly koně krmit tak, jak je to v básničce.**modifikace:** Podle toho, co dětem vyhovuje více, můžeme změnit určité pohyby. (Např. místo mávání koňmi na špejlích mohou děti koně napodobit.)**báseň:**

*„Horses, horses, I've got horses,
White, brown and grey,
When I give them corn to eat,
Jump up high, I say, I say“*

(Hennová, 2010, s. 27).

Zamáváme koňmi na špejlích,
stoupneme na bílou, na hnědou a na
šedou barvu papíru,
předvedeme, že dáme koním najíst
kukuřici,
vyskočíme, co nejvýš můžeme a uděláme
rukou gesto, jako bychom mluvily.

doporučení: Při učení slov a frází z básničky, když si děti vybírají plyšová zvířátka, je vhodné volit taková, která jsou bílá, hnědá a šedivá, a aby mezi nimi byli i koně.**zhodnocení:** Děti básnička bavila a nejvíce se jim líbili koně na špejli, které si samy pastelkami vybarvily. Nejtěžší byla pro děti část „When I give them corn to eat.“, kterou

jsme cvičily nejčastěji. Nakonec zvládly říci básničku téměř celou bez pomoci, kromě malého připomenutí nejtěžší části.

obrázek 37 - Kůň na špejli

obrázek 38 - Děti s koňmi 1

obrázek 39 - Děti s koňmi 2

obrázek 40 - Plastové kukuřice

3.3.18 BÁSEŇ: MEDVÍDEK/POEM: TEDDY BEAR**téma:** medvídci**cíl:** sluchové vnímání, hrubá motorika, paměť**věk:** 4-5 let**časová náročnost:** 10-15 minut**pomůcky:** medvědí masky (výroba: čtvrtka A4, černý fix, nůžky, pastelky nebo vodové barvy)**popis:** Učitel nebude učit děti fráze z básničky samostatně, ale rovnou v básničce. Podle učenlivosti dětí učitel člení báseň na části, které postupně děti učí.**modifikace:** Jelikož se báseň rýmuje vždy posledním slovem, je možné z ní udělat píseň.**báseň:**

*„Teddy Bear, Teddy Bear, turn around.
 Teddy Bear, Teddy Bear, touch the ground.
 Teddy Bear, Teddy Bear, shut the door.
 Teddy Bear, Teddy Bear, count to four.
 Teddy Bear, Teddy Bear turn out the light.
 Teddy Bear, Teddy Bear, say good night.“*

Kolíbáme se ze strany na stranu na špičkách, otočíme se kolem své osy.

Kolíbáme se ze strany na stranu na špičkách, dotkneme se země.

Kolíbáme se ze strany na stranu, naznačíme na špičkách, že zavíráme dveře.

Kolíbáme se ze strany na stranu na špičkách, napočítáme do čtyř.

Kolíbáme se ze strany na stranu, naznačíme na špičkách, že zhasínáme světlo.

Kolíbáme se ze strany na stranu na špičkách, složíme ruce pod hlavu, jako bychom šli spát.

*„Baby Bear, Baby Bear, touch your knees.
 Baby Bear, Baby Bear, please say please.
 Baby Bear, Baby Bear, blow your nose.
 Baby Bear, Baby bear, wash your clothes.
 Baby Bear, Baby Bear, please don't cry.
 Baby Bear, Baby Bear, say goodbye.“*

(Hennová, 2010, s. 91).

Kolíbáme se ze strany na stranu a chováme imaginární miminko, dotkneme se kolenou.

Kolíbáme se ze strany na stranu a chováme imaginární miminko, poprosíme.

Kolíbáme se ze strany na stranu a chováme imaginární miminko, naznačíme, že smrkáme.

Kolíbáme se ze strany na stranu a chováme imaginární miminko, naznačíme, že si čistíme oblečení.

Kolíbáme se ze strany na stranu a chováme imaginární miminko, poprosíme a utřeme si slzy.

Kolíbáme se ze strany na stranu a chováme imaginární miminko, zamáváme na rozloučenou.

doporučení: Před tím, než se děti začnou učit básničku, mohou se tím medvídkem stát ony samy. Mohou si tedy vyrobit vlastní masku medvídka, kterou budou mít nasazenou na obličej při přednesu básničky.

zhodnocení: Velkou motivací pro děti byla výroba masky medvídka. Naučily se pohybové významy z básně vcelku rychle, a pokud se v básni ztratily, znovu se napojily do rytmu na opakovaná slova „Teddy Bear, Teddy Bear“. Lépe se jim dařila první sloka básně. Celkem jsme se ji učily jednou týdně po dobu jednoho měsíce s tím, že první sloku uměly druhý týden. Druhou sloku jsme se učily zbylé dva týdny dohromady s první, ale dětem se lépe pamatovala sloka první.

obrázek 41 - Maska medvěda

3.3.19 ŘÍKADLO: MÁM DVĚ OČI NA KOUKÁNÍ/RHYME: I HAVE TWO EYES TO SEE WITH**téma:** tělo**cíl:** hrubá motorika, paměť, sluchové vnímání**věk:** 4-7 let**časová náročnost:** 10 minut**pomůcky:** žádné**formy:** skupinové vyučování**popis:** Učitel nebude učit děti fráze z říkadla samostatně, ale rovnou v říkadle. Podle učenlivosti dětí učitel člení říkadlo na části, které postupně děti učí.**modifikace:** Změna obtížnosti pohybů podle věku a dovedností dětí.**říkadlo:***„I have two eyes to see with,**I have two feet to run,**I have two hands to wave with,**And nose I have but one.**I have two ears to her with,**And tongue to say good day“*

(Hanšpachová, Křížová, 2009, s. 88).

Ukážeme na prstech číslo dva, ukážeme na oči a uděláme z dlaní dalekohled,

ukážeme na prstech číslo dva, ukážeme na nohy a naznačíme běh,

ukážeme na prstech číslo dva a zamáváme rukama,

ukážeme si na nos a ukážeme palec nahoru jako číslo jedna.

Ukážeme na prstech číslo dva, ukážeme si na uši a naznačíme, že posloucháme,

vyplázneme jazyk a naznačíme prsty úsměv.

doporučení: Před tím, než učitel naučí děti říkadlo, může zvolit aktivitu zaměřenou na počítání na prstech nebo rozlišování dotekem jednotného a množného čísla párových orgánů.**zhodnocení:** Říkadlo tohoto typu bylo pro děti poměrně těžké a slova se jim hůře učila nazpaměť. Říkadlo nedokázaly říci bez pomoci, oproti tomu pohybový doprovod se děti naučily velmi rychle a správně s ním říkadlo doplňovaly. Nakonec jsem říkadlo odříkávala především já a děti ho doprovázely pohybovými kreacemi. To se nakonec pro děti tohoto věku ukázalo jako nejlepší varianta, protože si tak aktivitu užívaly nejvíce.

3.3.20 ŘÍKADLO: TROCHU POSKOČÍME /RHYME: HOP A LITTLE**téma:** počty, pohyb**cíl:** hrubá motorika, paměť, sluchové vnímání**věk:** 4-5 let**časová náročnost:** 10 minut**pomůcky:** žádné**popis:** Učitel nebude učit děti fráze z říkadla samostatně, ale rovnou v říkadle. Podle učenlivosti dětí učitel člení říkadlo na části, které postupně děti učí.**modifikace:** Změna obtížnosti pohybů podle věku a dovedností dětí.**říkadlo:***„Hop a little, jump a little,**One, two, three,**Run a little, skip a little,**Tap one knee.**Bend a little, stretch a little,**Nod your head,**Yawn a little, sleep a little,**In your bed“*

(Hanšpachová, Křížová, 2009, s. 87).

Poskočíme na jedné noze a vyskočíme,

napočítáme na prstech: jedna, dva, tři,

naznačíme běh a přeskočíme,

zaťukáme si na koleno.

Předkloníme se a protáhneme se,

zakýváme hlavou,

zíváme si a zavřeme oči, jako když spíme,

složíme si ruce pod hlavu.

doporučení: Přednášet říkadlo spíše dohromady ve skupině. Děti si budou jistější s tím, co říkají, ušetříme tím čas a děti to bude více bavit.**zhodnocení:** Když jsem říkadlo učila děti, rozdělila jsem ho na poloviny. První polovinu jsme se učily první týden a druhou jsme přidaly týden druhý. Toto říkadlo šlo dětem o dost lépe než říkadlo „I have two eyes to see with.“. Když byly děti s říkadlem seznámené a už ho jen opakovaly, dokázaly ho téměř celé říci bez pomoci.

4 DISKUZE

Anglický jazyk je jedním z nejrozšířenějších jazyků ve světě a především v poslední době je nedílnou součástí našich životů. S cizím jazykem se nesetkáváme v zahraničí, ale také běžně v České republice. Ve volném čase se s ním můžeme setkat na ulici, v médiích, na sociálních sítích, ve škole apod. Anglický jazyk je v mnoha základních školách vyučován již od 1. třídy a stejně tak, jako jsou děti v předškolním věku připravovány na výuku českého jazyka, matematiky nebo přírodovědných či zeměpisných předmětů, by měly být připravovány i na anglický jazyk.

Kinestetický učební styl nám dává možnost nejpřirozenější výuky anglického jazyka pomocí her a aktivit, protože pohyb je pro děti především zábava a potřeba. Spojením pohybových her s angličtinou děti ani nepoznají, že se ji u toho efektivně učí. Pohybové aktivity zlepšují hrubou i jemnou motoriku, dále přispívají k psychické i fyzické pohodě, rozvíjejí orientaci v prostoru a kognitivní procesy.

Na základě těchto faktů jsem navrhla dvacet pohybových aktivit aplikovatelných do výuky anglického jazyka. Nejdříve jsem realizovala dvě pohybové hry v MŠ v rámci třítydenní pedagogické praxe. Ostatní návrhy aktivit jsem realizovala v jazykové škole AQAP. S dětmi z MŠ pro mě byla těžší spolupráce než s dětmi z JŠ. Důvod přisuzuji neznalosti anglického jazyka a velkému počtu dětí. I když byly v MŠ děti cizích národností, které uměly anglickým jazykem komunikovat ve větách, tak ostatní děti se s ním setkaly zřídka a to pouze v počítačových hrách nebo v televizi. Slovní zásoba těchto dětí byla téměř nulová, proto jsem musela celé třídě hodně pomáhat. Oproti tomu skupina z JŠ byla na komunikaci v cizím jazyce zvyklá a velice dobře reagovala.

Být učitelem a provázet děti při navržených aktivitách mne opravdu moc bavilo a někdy to pro mě představovalo výzvu. Některé aktivity jsem brala jako experimentální, pro jejich obtížnost u této věkové kategorie. Ve výsledku jsem zjistila, že děti jsem podcenila jen mírně, neboť zvládly aktivitu nečekaně výborně.

ZÁVĚR

V teoretické části bakalářské práce jsem se zabývala dětmi v předškolním věku, vývojem jejich poznávacích procesů, socializací, emocemi a rozvojem pohybových schopností a dovedností. Zaměřila jsem se na kinestetický učební styl výuky a jeho využití ve výuce cizího jazyka v MŠ. Zmínila jsem výukovou metodu Helen Doron English, se kterou mám zkušenost jako lektorka, a výukovou metodu CLIL, která mě zaujala propojením nejazykového předmětu s předmětem jazykovým. Na závěr teoretické části jsem se lehce dotkla problematiky bilingvismu.

Praktickou část jsem věnovala tvorbě sborníku pohybových her a aktivit při výuce anglického jazyka pro předškolní věk. Při tvorbě jsem vycházela z dostupné literatury a z vlastních zkušeností. Po návrhu jsem aktivitu vždy zrealizovala a následně ji zhodnotila, přidala doporučení a uvedla možnou modifikaci.

Stanovený cíl a jednotlivé úkoly zadání pokládám za splněné a doufám, že vytvořený sborník může sloužit jako metodická příručka pro pedagogické pracovníky a to nejen v mateřských školách. Po malé úpravě lze některé hry a aktivity využít i na prvním stupni základních škol.

Většinu herních pomůcek jsem vyrobila sama, stejně tak jsem autorkou všech fotografií a k jejich publikování mám souhlas všech rodičů.

Celá práce mi přinesla mnoho zkušeností a tvorba sborníku mne velmi bavila. S dětmi se mi pracovalo velmi dobře a ráda bych vyzkoušené hry a aktivity nadále používala a rozvíjela v budoucí pracovní kariéře.

RESUMÉ

Bakalářská práce na téma „Aplikace kinestetického učebního stylu do výuky anglického jazyka v MŠ“ je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je popsáno předškolní období, pohybové schopnosti a dovednosti, kinestetický učební styl výuky, výuka anglického jazyka v MŠ, popis dvou metod výuky cizího jazyka a problematika bilingvismu. Cílem praktické části bakalářské práce bylo navrhnout, realizovat a upravit pohybové hry a aktivity v anglickém jazyce pro výuku v MŠ.

Věřím, že jsem vytvořila výukový nástroj plný anglických pohybových her a aktivit, které mohou využít učitelé v MŠ nebo učitelé cizích jazyků.

The Bachelor thesis is focused on the topic of „Kinaesthetic learning methods applied in English language teaching in preschool education“. It is divided into two parts – theoretical and practical. The preschool period, motor abilities and skills, kinaesthetic learning style of teaching, English language teaching in preschool education, description of two methods of teaching a foreign language and bilingual issue are described in the theoretical part. The aim of the practical part was to design, implement and modify movement games and activities in English language for teaching in preschool education.

I believe I have developed a teaching tool full of English movement games and activities, which can be used by teachers in preschool education or foreign language teachers.

SEZNAM LITERATURY

1. BEDNÁŘOVÁ, Jiřina a ŠMARDOVÁ, Vlasta. *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let*. 2. vydání. Ilustroval Richard ŠMARDA. Brno: Edika, 2015. ISBN 978-80-266-0658-1.
2. BYTEŠNÍKOVÁ, Ilona. *Komunikace dětí předškolního věku*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3008-0.
3. COYLE, Do, HOOD, Philip a MARSH, David. *CLIL: content and language integrated learning*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0-521-13021-9.
4. DVORÁKOVÁ, Hana. *Pohybové činnosti v předškolním vzdělávání*. Praha: Dr. Josef Raabe, s.r.o., 2011. ISBN 978-80-86307-88-6.
5. EIBENOVÁ, Klaudia. *Hry v e výuce angličtiny: jazykové hry, hádanky k rozvoji řeči, dramtizace pohádek, tematické slovníčky: A1-B2*. 1.vyd. Brno: Edika, 2013. ISBN 978-80-266-0208-8.
6. GENESEE, Fred a HAMAYAN, Else. *CLIL in Context: Practical Guidance for Educators*. Great Britain: Cambridge University Press, 2016. ISBN 978-1-316-60945-3.
7. HANŠPACHOVÁ, Jana a KŘÍŽOVÁ, Zdeňka. *Angličtina v říkadlech*. Ilustrovala Patricie Koubská. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-579-0.
8. HENNOVÁ, Iva. *Angličtina pro předškoláky: metodika pro výuku v mateřské škole*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-692-6.
9. HLADÍK, Petr. *111 nových her pro atraktivní výuku jazyků*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5840-4.
10. HNÍZDILOVÁ, Michaela. *Tělovýchovné chvíle, aneb, Pohyb nejen v tělesné výchově*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-4010-6.
11. JOHNSON, Keith. *An introduction to foreign language learning and teaching*. New York: Longman, 2001. ISBN 0582290864.
12. LEWIS, Gordon. *Games for children*. Oxford: Oxford University Press, 1999. ISBN 0194372243.
13. PRŮCHA, Jan a KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Předškolní pedagogika: učebnice pro střední a vyšší odborné školy* Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0495-4.

14. SUCHÁNKOVÁ, Eliška. *Hra a její využití v předškolním vzdělávání*. 1. vyd., Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0698-9.
15. ŠMÍDOVÁ, Tereza, TEJKALOVÁ, Lenka a VOJTKOVÁ, Naděžda. *CLIL ve výuce: jak zapojit cizí jazyky do vyučování*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2012. ISBN 978-80-87652-57-2.
16. ŠTANGLOVÁ, Barbora, BUČEK, Petr, BECHNÁ, Lucie, TOŠENOVSKÁ, Barbora a HALFAR, Marek. *Od malička ve výhodě*. Magazín 2018/2019. Helen Doron English 2018.
17. ŠULOVÁ, Lenka. *Raný psychický vývoj dítěte*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1820-3.
18. PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška a MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-647-6.
19. PRŮCHA, Jan. *Dětská řeč a komunikace: poznatky vývojové psycholingvistiky*. Praha: Grada, 2011. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-3603-7.
20. VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.

Seznam internetových zdrojů

1. 55. MŠ Plzeň [online]. [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: <https://ms55.plzen.eu/nase-tridy/umusky/>
2. Angličtina pro děti Plzeň – Lochotín – Helen Doron English [online]. [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: <http://helendoron.cz/branch/plzen-lochotin>
3. AQAP - Jazyková škola Plzeň [online]. [cit. 2019-02-25]. Dostupné z: <https://www.aqap-skola.cz/>
4. Kinestetika.cz, [online]. 2008. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: http://www.kinestetika.cz/?page_id=2
5. ZČU FPE Katedra tělesné a sportovní výchovy – TV4 [online]. 2010. [cit. 2019-03-13]. Dostupné z: <http://tv4.ktv-plzen.cz/semestralni-prace/kinesteticky-ucebni-styl.html>

SEZNAM OBRÁZKŮ

obrázek 1 - Zvířata v zoo	22
obrázek 2 - Simon says	24
obrázek 3 - Molekuly	25
obrázek 4 - Cukr, káva, limonáda	28
obrázek 5 - Touch your knees	29
obrázek 6 - Touch your toes	30
obrázek 7 - Touch your head	30
obrázek 8 - Ovoce	32
obrázek 9 - Zelenina	32
obrázek 10 - Třídění 1	32
obrázek 11 - Třídění 2	32
obrázek 12 - Skákací panák (příprava)	34
obrázek 13 - Skákací panák (realizace 1)	34
obrázek 14 - Skákací panák (realizace 2)	34
obrázek 16 - Sbíráání míčků 1	35
obrázek 15 - Barevné míčky	35
obrázek 17 - Sbíráání míčků 2	36
obrázek 18 - Sbíráání míčků 3	36
obrázek 19 - Stavba silnice 1	38
obrázek 20 - Stavba silnice 2	38
obrázek 21 - Stavba silnice 3	38
obrázek 22 - Stavba silnice 4	38
obrázek 23 - Tvary	39
obrázek 24 - Modifikace se zvířátky	39
obrázek 25 - Kostka 1	40
obrázek 26 - Kostka 2	41
obrázek 27 - Hod kostkou 1	41
obrázek 28 - Hod kostkou 2	41
obrázek 29 - Dřepy	41
obrázek 30 - Hladové děti	42
obrázek 31 - Míčky	43
obrázek 32 - Hod 1	43
obrázek 33 - Hod 2	43
obrázek 34 - Noty k písni (If you're happy)	46
obrázek 35 - Obličej (angry, excited, happy)	46
obrázek 36 - Noty k písni (Hokey Cokey)	49
obrázek 37 - Kůň na špejli	51
obrázek 38 - Děti s koňmi 1	51
obrázek 39 - Děti s koňmi 2	51
obrázek 40 - Plastové kukuřice	51
obrázek 41 - Maska medvěda	53

PŘÍLOHY**Příloha 1 – Souhlasy s pořízením a se zveřejněním fotografií****Souhlas s pořízením a zveřejněním fotografií**

Já níže podepsaný/ná

jméno a příjmení: IVETA ŽUKAadresa trvalé bydliště: KOTLIKOVSKÁ 11, PLYŇEN 323 00

uděluji tímto Adéle Purkertové souhlas s tím, aby pořizovala fotografie mého dítěte během výukových kurzů za účelem vypracování bakalářské práce na ZČU FPE v Plzni na téma „Aplikace kinestetického učebního stylu do výuky anglického jazyka v MŠ“.

v Plzni, dne 06. 2. 2019

Souhlas s pořízením a zveřejněním fotografií

Já níže podepsaný/ná

jméno a příjmení: Petra Karlovcováadresa trvalé bydliště: VŠEBOUR 223 330 16

uděluji tímto Adéle Purkertové souhlas s tím, aby pořizovala fotografie mého dítěte během výukových kurzů za účelem vypracování bakalářské práce na ZČU FPE v Plzni na téma „Aplikace kinestetického učebního stylu do výuky anglického jazyka v MŠ“.

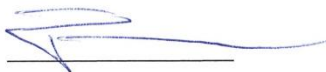
v Plzni, dne 7. 2. 2019

Souhlas s pořízením a zveřejněním fotografií

Já níže podepsaný/ná

jméno a příjmení: MARTIN ŠLOSARadresa trvalé bydliště: DRUŽTOUR 299 330 07

uděluji tímto Adéle Purkertové souhlas s tím, aby pořizovala fotografie mého dítěte během výukových kurzů za účelem vypracování bakalářské práce na ZČU FPE v Plzni na téma „Aplikace kinestetického učebního stylu do výuky anglického jazyka v MŠ“.

v Plzni, dne 6. 2. 2019

Souhlas s pořízením a zveřejněním fotografií

Já níže podepsaný/ná

jméno a příjmení: Alice Valačkováadresa trvalé bydliště: Strážník 2d Plzeň 326 00

uděluji tímto Adéle Purkertové souhlas s tím, aby pořizovala fotografie mého dítěte během výukových kurzů za účelem vypracování bakalářské práce na ZČU FPE v Plzni na téma „Aplikace kinestetického učebního stylu do výuky anglického jazyka v MŠ“.

v Plzni, dne 6. 2. 2019 Alc**Souhlas s pořízením a zveřejněním fotografií**

Já níže podepsaný/ná

jméno a příjmení: Lenka Vacíková (Svobádová)adresa trvalé bydliště: Čimáková 46, Plzeň

uděluji tímto Adéle Purkertové souhlas s tím, aby pořizovala fotografie mého dítěte během výukových kurzů za účelem vypracování bakalářské práce na ZČU FPE v Plzni na téma „Aplikace kinestetického učebního stylu do výuky anglického jazyka v MŠ“.

v Plzni, dne 6. 3. 2019 Lenka**Souhlas s pořízením a zveřejněním fotografií**

Já níže podepsaný/ná

jméno a příjmení: MARKĚTA VODIČKOVÁadresa trvalé bydliště: ŽILOV 74, 330 11 TRĚMOŠNÁ ÚPLZNE

uděluji tímto Adéle Purkertové souhlas s tím, aby pořizovala fotografie mého dítěte během výukových kurzů za účelem vypracování bakalářské práce na ZČU FPE v Plzni na téma „Aplikace kinestetického učebního stylu do výuky anglického jazyka v MŠ“.

v PLZNI, dne 6. 2. 2019 Vodíčková